

Inhoud

Van de voorzitter	142
Van de redactie	142
Pluimage	143
Verkoop ten bate van Vogelasiel	143
Algemene Ledenvergadering donderdag 26 november 2009	144
Tijd voor vogelfotografie	144
Het voorkomen van de Canadese Gans in de westelijke Eempolders	145
Verslag overleg Subgroep Avifauna	147
Excursieweekend naar de Dümmersee	150
De meest geliefde vogel van Nederland	151
Een heilig geloof in de natuur	153
Melting pot	156
Mijn verrekijker als hond	157
Waterwielpomp in de Eempolder	158
Boomklevers in het Gooi	159
Het Vogelforum van het Gooi op internet	162
Nestkastcontroleurs gevraagd	163
Veldwaarnemingen	164
Ontvangen literatuur	165
Mutaties Ledenbestand	169
Beleid en Begroting 2010 Algemeen	170
Programma	177
De favoriete vogelplek van..... Aline Flemming	180

Van de voorzitter

In dit novembernummer van De Korhaan vindt u zoals gebruikelijk het beleid en de begroting voor 2010. De verschillende subgroepen en werkgroepen beschrijven daarin hun activiteiten voor het komende jaar. In de Algemene Ledenvergadering op 26 november zal de coördinatoren gevraagd worden om de hoofdpunten toe te lichten. Als bestuur prijzen we ons gelukkig met al deze activiteiten. Wij willen in het komende jaar de structuur en werkwijze van de vereniging verder invullen door het opstellen van een beleidsplan. Dat zal in samenspraak met de groepen gebeuren. Het is ook verheugend dat er twee kandidaat-bestuursleden zijn. In aanvulling daarop wil Egbert Leijdekker in de Algemene Ledenvergadering van maart 2010 onze penningmeester opvolgen. Hij heeft al meegewerkt aan de begroting! Het bestuur blijft zo op sterkte. Met de jeugdcurcus gaat het minder goed. Er waren dit najaar te weinig aanmeldingen, waarna besloten is deze niet door te laten gaan.

Wij hopen dat na een periode van bezinning de jeugdcurcus weer zal worden opgestart.

Op 15 november zal Jan Bos voor het laatst een vogelwerkgroepexcursie leiden. Gezien zijn leeftijd is dat begrijpelijk. Ik wil Jan hier bedanken voor zijn jarenlange inzet en hoop dat hij nog lang aan andere activiteiten zal kunnen deelnemen.

De excursieleiders hebben op Schiermonnikoog hun werkwijze geëvalueerd. Het is een zinvol en leerzaam weekend geweest. Het komende jaar kunnen we weer op een gevarieerd aanbod aan excursies rekenen. Het nieuwe jaar begint goed met een contactavond voor nieuwe en geïnteresseerde leden. Als u wilt gaan deelnemen aan vogelwerkgroepactiviteiten is het een prima gelegenheid om kennis te maken met de werkgroepen. U bent van harte welkom.

Rien Rense, voorzitter

Van de redactie

Voor u ligt het laatste nummer van dit jaar. Een extra dik nummer, omdat het beleid en de begroting van 2010 zijn opgenomen. Het bestuur verwacht op de Algemene Ledenvergadering velen van u te ontmoeten. Ook kunt u die avond bij de promokraam van het Vogelhospitaal Naarden leuke cadeautjes voor de feestdagen kopen. En na de pauze kunt u genieten van de mooie foto's van Phil Koken. Al met al een avond die u zeker niet moet missen.

We hopen dat u verrast bent door het uiterlijk van deze Korhaan. Na twee jaar is de tijd gekomen om het omslag te vernieuwen. Natuurlijk is ons lijfblad gebonden aan een afbeelding van een Korhaan. Een prachtig exemplaar is ons aangeboden door Luc Hoogenstein. De komende twee jaar zal deze schitterende foto de buitenkant van De Korhaan sieren. Voor het februarinummer van 2010 zullen we de fotograaf interviewen.

Van ons redactielid Lenny Langerveld hebt u de afgelopen periode regelmatig een columnachtig stuk kunnen lezen. In de komende tijd zult u deze bijdragen vinden onder de kop "Vogelvrij". Het logo hiervoor is getekend door Marieke Hemmers,, een dochter van Marijke de Graaf. Wij danken Marieke voor haar bereidheid om voor De Korhaan een ontwerp te maken.

En weet u nog niet wat de meest geliefde vogel van Nederland is? Hebt u tussen al die t.v. uitzendingen van 'de mooiste ... , de beste ....., de slimste ... , de grootste ... ' ,misschien de uitzending gemist van 'de geliefdste vogel van Nederland'? Leest u dan vooral het artikel van Carel de Vink.

Hillie Hepp

Pluimage

Onze vogelwerkgroep is een brede afspiegeling van de maatschappij. Vogels van diverse pluimage maken er deel van uit, zoals hoveniers, advocaten, bouwvakkers, mensen die werkzaam zijn in de sociale of financiële sector. Noem maar op; het is op zich al een studie waard, maar daar wil ik het nu niet over hebben. Het is een bonte verzameling van mensen met een gezamenlijke belangstelling: vogels.

Van hondenliefhebbers wordt wel eens beweerd dat zij uiteindelijk qua gedrag op hun trouwe viervoeter gaan lijken. Het is verleidelijk een parallel te trekken en na te gaan, of er in onze vereniging vogelaars zijn die eigenschappen lijken te hebben die doen denken aan die van een vogelsoort.

Het grootste deel vertoont trekken van de Huismus. Zij zijn niet van hun plaats te krijgen om deel te nemen aan een van de vele activiteiten. Ook de Kneu is goed vertegenwoordigd door vogelaars/vogelaarsters die zich gezellig twitterend en dansend bewegen tussen excursies, weekeinden buiten het werkgebied, buitenlandse reisjes en lezingen. Altijd op zoek naar een smakelijk goed te consumeren hapje. Daar tussendoor bewegen zich de actieveren, die opvallen door de werkzaamheden die zij verrichten.

Er is een groep trekvogels die zich inzet om buiten de landgrenzen naar onze gevederde vrienden te gaan kijken. De Secretarisvogel heeft zitting in het bestuur en Dagobert Duck bewaakt de pecunia. Een Kempphaan levert vrij regelmatig spiegelgevechten met het bestuur door het stellen van kritische vragen, het doen van suggesties en het indienen van plannen. Spreeuwen zijn er ook, altijd op zoek, hongerig naar kennis, met zo hier en daar een die kijkt of er nog wat te snaaien valt, de 'snavel' altijd open. Het kauwtype manifesteert zich bij de onderzoekers, speurend naar mogelijkheden om gegevens te verzamelen. In de gelederen

houdt zich minstens één Gaai op, die van alles verzamelt. Soms heeft hij dan moeite om het bijeen gegaarde weer op te sporen.

De Blauwe Reiger manifesteert zich in de Vogelwerkgroep door zijn omzichtigte benadering. Hij komt pas in actie als hij zeker is van zijn zaak. Net als hun vogelneven is er weinig peil te trekken op de voorkomende Nijlganzen. Het ene moment zijn zij meegaand en vind je ze tof. Op een ander moment is hun tolerantie ver te zoeken, zijn zij minder tolerant tot vrij agressief en kun je ze wel schieten. Door sommigen wordt beweerd dat er zich in onze ledenpopulatie Toppers bevinden. Laten we dat oordeel maar aan de buitenwacht overlaten. Tot slot de Snor, te zien op de bovenlip van een aantal leden. Deze is vooral te horen tijdens vergaderingen en andere bijeenkomsten met zijn eindeloze, voorzitters tot wanhoop brengende, slaapverwekkende verhalen. Hij is de tegenhanger van de nog niet in de avifauna van Nederland opgenomen Zachtegaal. Deze zangvogel is de in elk groepsgebeuren aanwezige luidruchtige tegenhanger van de Snor. Hij wordt in het Groot Woordenboek der Nederlandse Synoniemen omschreven als een zangvogel die zijn best doet om mensen wakker te maken. De Zeurpiet ben ik niet tegengekomen. Ongetwijfeld zijn er nog meer associaties te leggen. Wie daar oog voor heeft zal zeker gelijkenissen ontdekken tussen vogelaars en vogelsoorten.

Penlijster

Verkoop ten bate van Vogelasiel

Zoals ook in voorgaande jaren staat tijdens de ledenvergadering van 26 november de Promokraam van het Vogelhospitaal met mooie en betaalbare spulletjes voor de komende feestdagen.

Vergeet dus niet uw portemonnee mee te nemen.

Algemene Ledenvergadering donderdag 26 november 2009

Het Bestuur nodigt hierbij de leden uit voor de Algemene Ledenvergadering van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, te houden op donderdag 26 november 2009, in de Bethlehemkerk.

Adres: Loosdrechtseweg 263 te Hilversum. Aanvang: 20.00 uur.

De agenda luidt als volgt:

1. **Opening**, mededelingen van het bestuur en voorstellen bestuursleden
2. **Vaststellen verslag ALV d.d. 26 maart 2009**,
  - zie De Korhaan van april 2009
3. **Bespreken en vaststellen beleid en begroting 2010**
  - het concept vindt u in De Korhaan van november 2009
  - De plannen worden door de voorzitter en de sub- en werkgroepen toegelicht
  -
4. **Bestuurssamenstelling**
  - Renée Beekman neemt afscheid als secretaris
Het bestuur stelt Wobbe Kijlstra kandidaat voor haar opvolging
  - Aangezien Wobbe Kijlstra lid is van de kascommissie zal hij bij toetreden tot het bestuur uit de kascommissie stappen. De ledenvergadering dient een nieuw lid voor de kascommissie te benoemen.
  - Het bestuur stelt voor Han Westendorp te verkiezen tot algemeen bestuurslid

Eventuele andere kandidaten kunnen schriftelijk worden voorgedragen bij het bestuur, vergezeld van een schriftelijke voordracht, gesteund door tenminste vijf leden en een schriftelijke bereidverklaring van de kandidaat zelf.

5. Rondvraag en sluiting

Na de pauze zal ons lid Phil Koken met zijn prachtige foto's een indruk geven van een pelagische tocht waarin zeevogels en een aantal zeezoogdieren de revue passeren. Hij zal ook praktische tips geven voor als men zelf zo'n tocht wil maken. Dat kan tegenwoordig vrij gemakkelijk.

N.B. De vergaderstukken vindt u op pagina 171 e.v. van dit blad.

Tijd voor vogelfotografie

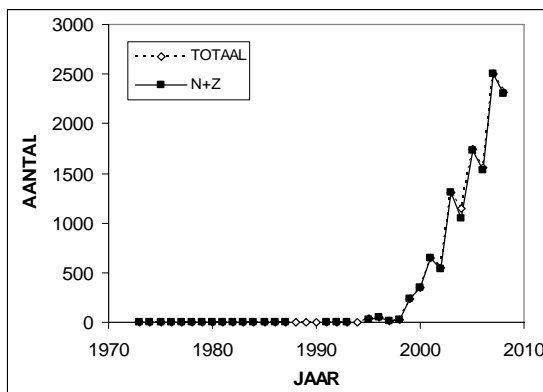
Zijn er leden die er belangstelling voor hebben om in klein groepsverband het vogelen wat meer met fotograferen te combineren?
Liefhebbers kunnen zich opgeven bij Frans van Lier (5258188) of Hugo Weenen (5241123).

Het voorkomen van de Canadese Gans in de westelijke Eempolders

Een paar maanden geleden heb ik verteld hoe de aantallen van de Nijlgans zich ontwikkeld hebben in de Eempolders. De Nijlgans is niet de enige exoot die hier regelmatig voorkomt. Ook de Grote Canadese Gans neemt de laatste jaren zeer snel in aantal toe. Deze soort is de laatste jaren zelfs wat talrijker dan de Nijlgans. De Canadese Gans komt oorspronkelijk uit Noord -Amerika. Er zijn daar een groot aantal ondersoorten. De grootste daarvan is groter dan de Grauwe Gans en de kleinste kleiner dan de Brandgans. Dit betekent dat de Grote Canadese Gans aanzienlijk zwaarder is dan de kleinste. In Europa is de Canadese Gans vooral ingevoerd voor de jacht. Kennelijk gold daarbij hoe groter hoe beteren daarom is hier de grootste ondersoort verreweg het talrijkst. Er komen echter ook wel andere ondersoorten en kruisingen voor. Die zijn vaak moeilijk te herkennen, daarom tellen we alle waarnemingen als Canadese Ganzen.

Jan Mooij

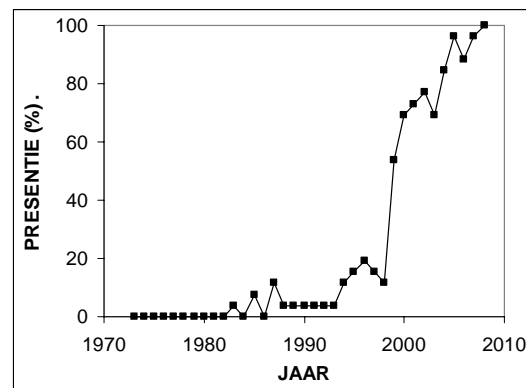
In figuur 1 zijn de waargenomen aantallen weergegeven per jaar. In het begin ontbreken de Canadese Ganzen, daarna blijven de aantallen nog een tijd heel klein, maar vanaf 1999 beginnen ze opeens te stijgen. Het gaat heel hard, vanaf 1999 met gemiddeld ongeveer 29% per jaar. Dat is overigens nog wat langzamer dan in Nederland als geheel. Bij de watervogeltellingen van SOVON was de gemiddelde toename per jaar zelfs 32%.

Figuur 1. Totaal aantal getelde Canadese Ganzen per jaar. De getrokken lijn geeft de aantallen zonder de Oostermeent (De Kampen); de stippellijn de totale aantallen.

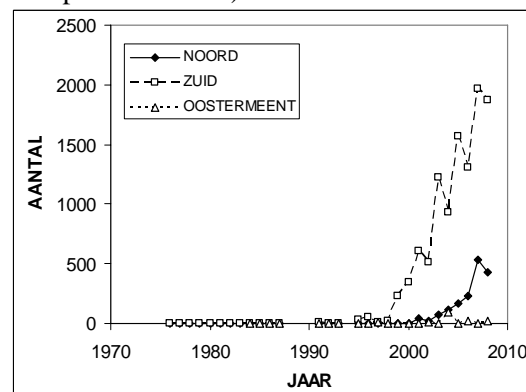
De presentie zoals getoond in figuur 2 geeft aan dat er al tamelijk lang zo nu en dan Canadese Ganzen gezien worden. De eerste waarneming was in 1983, daarna zagen we ze in de meeste jaren wel een of meer keren. Vanaf 1994 zijn er drie tot vijf waarnemingen per jaar en in 1999 schiet de presentie opeens

omhoog. Al zes jaar daarna zijn er bijna altijd Canadese Ganzen in de polders aanwezig.

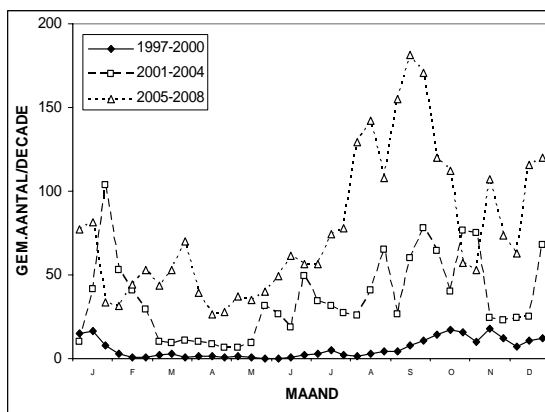
Figuur 2. Presentie van de Canadese Gans per jaar

Opvallend is dat er sterke verschillen zijn tussen de drie telgebieden. Figuur 3 laat zien dat verreweg de grootste aantallen worden geteld in telgebied Zuid (de Zuidpolder te Veld).

Figuur 3. Aantal Canadese Ganzen per telgebied per jaar

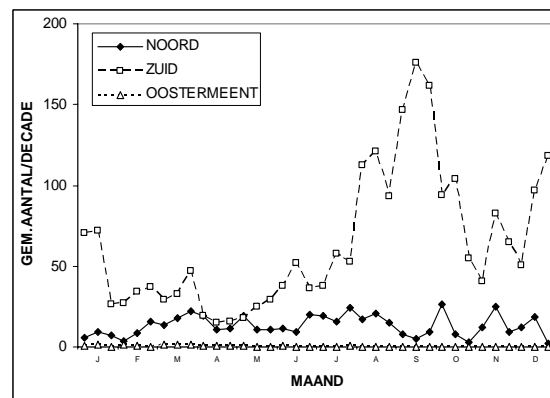
Dat is opvallend, want alle andere ganzen komen vooral voor in telgebied Noord (de Noordpolder te Veld en de Maatpolder). In Noord was (afgezien van een enkele waarneming in 1985) de eerste waarneming pas in 2001, toen in Zuid al een paar jaar honderden Canadese Ganzen geteld werden en de presentie daar al 70% was. In de Oostermeent zijn nog steeds maar heel weinig Canadese Ganzen aanwezig. In figuur 4 is de verdeling uitgezet over het jaar. Voor drie data in elke maand is het gemiddelde aantal getelde Canadese Ganzen uitgerekend. Er zijn drie periodes van vier jaar bekeken. Het heeft natuurlijk geen zin om een dergelijke grafiek te maken voor jaren waarin er nauwelijks waarnemingen waren. In 1997 tot en met 2000 zijn er vooral van september tot en met januari waarnemingen. De piek ligt rond eind oktober. Van 2001 tot en met 2004 is er alleen van maart tot en met mei, dus ongeveer de broedtijd, sprake van lage aantallen. Vanaf 2004 zijn de aantallen hoog in het najaar, met een piek in september. Ook in de broedtijd zijn er nu flinke aantallen en wordt er in ieder geval op verschillende plekken in de waaien gebreed.

Figuur 4. Gemiddeld aantal Canadese Ganzen per decade voor drie periodes van vier jaar

Uit figuur 5 blijkt dat de verdeling over het jaar duidelijk verschilt tussen de telgebieden. De aantallen in Zuid overheersen zo dat de

verdeling daar sterk lijkt op de totale verdeling. In Noord daarentegen zijn de aantallen het hele jaar door ongeveer even hoog. In de Oostermeent zien we de weinige Canadese Ganzen bijna allemaal in de eerste helft van het jaar, dat wil dus zeggen in de tijd dat ze in Zuid juist het minst voorkomen. In maart en april, de broedtijd, zijn de aantallen in Noord en Zuid tegenwoordig ongeveer even groot. In Zuid zien we vaak in de broedtijd een groep in het weiland. Dit zijn kennelijk ganzen die in dit seizoen niet broeden. De eerstejaars ganzen broeden in ieder geval niet.

Figuur 5. Gemiddeld aantal Canadese Ganzen per decade voor de drie telgebieden in 2005 t/m 2008

Canadese Ganzen zijn standvogels. Zij behoren dus tot de zomerganzen. Er zijn nogal wat klachten over schade die zij zouden aanrichten. De schade door het eten van gras, dat natuurlijk eigenlijk voor het vee bestemd is, lijkt gezien de niet al te grote aantallen wel mee te vallen. Een andere klacht is dat zomerganzen de weidevogels storen bij het broeden. In de broedtijd zijn er relatief weinig Canadese Ganzen en die zitten dan vooral in een deel van de Zuidpolder te Veld waar de weidevogels vrijwel verdwenen zijn. Het is dus onwaarschijnlijk dat dit probleem optreedt door de aanwezigheid van Canadese Ganzen.

Literatuur

Bijlsma, R.G., Hustings, F. & Camphuysen, C.J., 2001. Algemene en schaarse Vogels van Nederland. (Avifauna van Nederland 2). GMB Uitgeverij/KNNV Uitgeverij, Haarlem/Utrecht
 Hustings F., Koffijberg K., van Winden E., van Roomen M., & Soldaat L. SOVON Ganzen- en Zwanenwerkgroep 2008 Watervogels in Nederland 2006/2007. SOVON-monitoringrapport 2008/04. Waterdienstrapport 2008.061. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

Verslag overleg Subgroep Avifauna

Wobbe Kijlstra

Werkgroep broedvogelinventarisatie

Dirk Prop licht de start en doelstellingen van de werkgroep broedvogelinventarisaties toe. De werkgroep is gestart in vervolg op de brainstormbijeenkomst van 23 februari 2009. In overleg met R. Zwaan van Staatsbosbeheer (SBB) zijn als eerste project de broedvogels in De Kampen geïnventariseerd.

Hierbij is geëxperimenteerd met een nieuwe manier van verwerken. De waarnemingen zijn met behulp van Google Maps rechtstreeks in de computer ingevoerd. In eerste instantie was het voornamelijk de bedoeling om te kijken of dit zou lukken. Dirk heeft gelijk onderzocht of met behulp van de computer de territoria konden worden berekend.

Dirk presenteert de resultaten van het project.

Eerste conclusies zijn:

- het invoeren van de waarnemingen m.b.v. Google Maps in de computer werkt goed;
- de tellers zijn enthousiast, ze voeren dezelfde dag nog de gegevens in;
- met behulp van de computer kunnen de territoria worden berekend;
- het werkt snel: na de laatste teldatum was het conceptrapport van De Kampen al gereed.

Het invoeren van de gegevens in de computer is redelijk 'standaard'; het berekenen van de territoria is 'uniek'. Dirk geeft aan dat met alle voorschriften rekening wordt gehouden en dat de uitkomsten zijn getest door twee ervaren SOVONbeheerders. Jan Mooij en Piet Spoorenberg hebben handmatig de kaartjes uitgewerkt. De resultaten zijn met elkaar vergeleken en liggen over het algemeen dicht bij elkaar.

Rein Zwaan geeft aan dat SBB tevreden is met het rapport en dat de methode die Dirk heeft uitgewerkt ook voor SBB interessant is.

Dirk zal een korte publicatie voor het Vogeljaar maken. Daarnaast wordt er over gedacht om ook de gegevens van de telling in de Loenderveensche Plassen met behulp van deze systematiek te verwerken.

Info werkgroepen

Eempoldertellingen

Jan Mooij geeft aan:

- er is ruimte voor een aantal nieuwe tellers;
- het lijkt alsof het aantal Grote Zilverreigers en Casarca's toeneemt en ganzen iets afnemen;
- er dient een nieuw rapport te komen over de periode 2002-2008; dit zal waarschijnlijk in de loop van 2010 klaar zijn.

SBB (geen werkgroep)

Rein Zwaan geeft aan dat waardering voor inventarisatie de Kampen en samenwerking met Dirk ook een reden is om te kijken naar samenwerking in de toekomst en licht de werkzaamheden in het Eemmeer toe:

- baggerwerkzaamheden hebben geresulteerd in drie eilanden en slikplaten;
- het is de bedoeling dat deze kaal blijven voor sternachtigen e.d.
- beheer is een aandachtspunt; hoe te voorkomen dat het een moerasbos wordt
- tips hierover zijn welkom

- de vogelkijkhut zal worden opgeknapt, maar vogelaars kiezen nu meestal voor het talud bij de snelweg (geopperd wordt dat Vogelwerkgroep samen met Rijkswaterstaat naar de vogelkijkhut zou kunnen kijken).

Roofvogelwerkgroep

Harry de Rooij meldt:

- het was een slecht roofvogeljaar (slecht mastjaar, weinig muizen);
- alleen het aantal Boomvalken is gelijk gebleven
- de Havik is van 50 paar en 100 jongen in 2008 afgenomen naar 42 paar en 67 jongen in 2009;
- de Buizerd is het nog slechter vergaan;
- mogelijk als gevolg van daling van de Havik lijkt het met de Sperwer iets beter te zijn gegaan.

Kerkuilen

- slechts vijf broedsels zijn geconstateerd;
- binnenkort worden de nestkasten nog een keer gecontroleerd; mogelijk zijn er nog een paar nakomende broedsels.

Bosuilen

- twee broedsels.

Boomvalken

- een project met kleurringen is gestart zodat Boomvalken beter (met een telescoop kunnen worden gevolgd).
- Boomvalken zijn te licht voor een zender.

Dit jaar wordt ook informatie op de website en in De Korhaan geplaatst over de getalsmatige ontwikkelingen.

Waarnemingskaartjes

Engbert van Oort geeft aan dat er geen nieuwe ontwikkelingen zijn.

Weidevogels

Frits During licht de activiteiten en ontwikkelingen toe:

- het rapport 2009 is klaar;
- in algemeenheid is er sprake van een teruglopend aantal weidevogels; echte oorzaken hiervan zijn onbekend;
- vorig jaar veel predatie:
  - o 2008: 310 nesten en 140 uit;
  - o 2009: 230 nesten en 164 uit;
- het lijkt erop dat de vele 'uitval in het begin van het seizoen' (a.g.v. predatie) meer tweede legsels betekent;
- het systeem van legselbeloning voor boeren verandert met ingang van 2010:
  - o beheersmaatregelen vergoed i.p.v. legsels;
  - o boeren moeten contracten afsluiten;
  - o dit zal het enthousiasme van boeren niet vergroten.
- de vondst van het eerste kievietsei (weer zelfde perceel) heeft opnieuw veel publiciteit opgeleverd;
- in november zal er een contactavond over weidevogels worden georganiseerd.

Nestkasten

Ronald Beskers geeft aan:

- de Werkgroep Nestkasten viert haar 50 jarig jubileum; alle verslagen zijn beschikbaar en hij gaat samen met Dick Jonkers werken aan een overzichtsrapport;
- algemene gegevens 2009:

- 1370 nesten,
- 1090 broedsels,
- 9742 eieren,
- 7385 uitgevlogen,
- 300 kasten gebouwd,
- 16 soorten worden gevolgd,
- nieuwe controleurs zijn welkom.
- soorten:
  - Koolmees goed jaar: 12-14 eieren per nest (vorig jaar 5-7);
  - Bonte Vliegenvanger: 65 nesten;
- projecten:
  - boomstamkastjes voor Kuifmees en Boomkruiper;
  - ringprogramma voor Bonte Vliegenvanger en Boomklever (380 jongen en 19 adulte exemplaren geringd);
  - de Gekraagde Roodstaart is behouden; kasten later ophangen en eind seizoen weer weghalen;
- verbinding met wetenschap:
  - het protocol SOVON is buitengewoon arbeidsintensief;
  - mogelijk wordt een beroep gedaan op het Prikkebeenfonds om een opstart te kunnen maken;
  - PDA's zouden uitkomst kunnen zijn.
- publicatie gegevens:
  - het is goed te informeren; wel belangrijk te bepalen wat (geen verwijzing naar nestkasten; geen herleidbare gegevens).

Trektelpost

Fred van Klaveren geeft aan dat hij in en na overleg met het bestuur heeft besloten zijn inzet voor de WerkgroepTelpost Corversbos te beëindigen. Er zal nog een overleg plaatsvinden met belangstellenden of en zo ja hoe op kleinere schaal kan worden doorgegaan. Fred zal op 3 oktober op de landelijke trekteldag van Vogelbescherming Nederland voor de laatste keer tellen.

Soort van het jaar

Dick Jonkers geeft aan dat de keuze voor de Boomklever als vogel van het jaar een goede is geweest. Een redelijk bekende vogel die aanspreekt:

- 580 waarnemingen;
- goed werkend systeem;
- gegevens uit tuinvogelonderzoek en nestkastonderzoek worden nog verwerkt.

Zwaluwen

- Dick Jonkers:gegevens
  - Oeverzwaluw van 800 paar in 2008 naar 400 paar in 2009.
  - Huiszwaluw van 1274 naar 847 paar.
  - Boerenzwaluw: er zouden in toekomst meer reguliere tellingen moeten komen; met succesvol broedresultaat zijn 'broedkastjes' gemaakt.
  - Gierzwaluw krijgt nog te weinig aandacht.

Peter Jan Senteur

Zwaluwenkring Huizen:

- in februari 2009 opgericht;
- bouwvergunning verkregen voor zwaluwentil (plaatsing voorzien bij surfstrand);
- nu zoeken naar fondsen om bouw te kunnen betalen (ligt bij bestuur).

Ontwikkeling zwaluwenkring, bouwvergunning voor zwaluwentil en ervaringen met plankjes voor Boerenzwaluw is mooi voor een artikel in De Korhaan.

Steenuilenwerkgroep

Frank van de Weijer licht toe:

- één nestkast met vier jongen in Eemnes;
- zes territoria vastgesteld;
- nieuwe melding in Nederhorst ter Berg;
- contact met steenuilenwerkgroep in Noord Holland.

Piet Spoorenberg bedankt iedereen voor de toelichting. Er is een hoop werk verzet en het is goed elkaar hierover te kunnen informeren. In de volgende vergadering van de subgroep avifauna zal weer voldoende tijd worden gereserveerd voor informatie uit de werkgroepen. Daarnaast zullen een aantal werkgroep hun werk in de contactavonden onder de aandacht brengen.

Als datum voor het volgende overleg wordt afgesproken **woensdag 20 januari 2010** (19.30 uur).

Excursieweekend naar de Dümmersee

André Kerkhof

Ruim 50 leden hadden er zin in. Doordat de aanmeldingen pas laat op gang kwamen, konden er niet meer genoeg plaatsen worden gereserveerd. Er was slechts plaats voor 42 leden. En die hebben genoten: op vrijdag 9 oktober niet alleen van het mooie weer, maar ook van de prachtige omgeving. Eén groep fietste de gehele Dümmersee rond, andere groepen bezochten de diverse 'Moren': uitgestrekte moerasachtige gebieden. 's Avonds was er een gezamenlijk warm eten. Tenminste: dat dachten we. Foutje van de computer in de keuken, maar alles werd opgelost dankzij de vriendelijke medewerkers van het Jugend- und Freizeitzentrum. Om 20.00 uur zou ene Herr Müller komen om een voordracht over de omgeving te houden. Niet gekomen,; achteraf bleek dat het e-mailbericht ter bevestiging waarschijnlijk in de spamfilter is blijven hangen. Geen probleem: er was een prachtige film voorhanden (Bedevaart voor de Natuur, de tocht van de schaapskudde van GNR van Rhenen naar 't Gooi) en onder het genot van een hapje en een drankje had iedereen het best naar zijn zin.

Foto: Helmoet Vos..

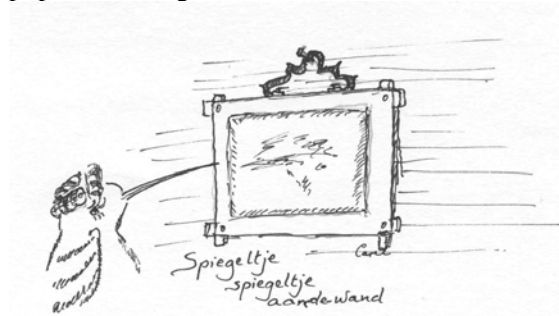
Een dagboek zou worden bijgehouden op www.vwggooi.nl. En dan merk je pas dat wij in Nederland heel erg verwend zijn met internet. Het lukte niet om verbinding te krijgen. Dan maar wachten op het verslag. De zaterdag begon niet zo vroeg: ontbijt pas om 08:30 uur. Sommigen waren al eerder aan het vogelen, maar daarna was iedereen weer op weg naar die prachtige gebieden. Ook op zoek naar de Kraanvogels en die werden gezien. Geen aantallen van tienduizenden, daarvoor was het nog te vroeg in het seizoen, maar wel vele honderden. De dag kon niet meer stuk. 's Avonds was er weer een film: "Deep Blue", een spektakelfilm eerste klas over het leven in de oceanen. Wat heerlijk toch dat onze Vogelwerkgroep over een eigen beamer beschikt. Zondag: afscheid nemen? Ben je gek. Via een museum met honderden opgezette vogels, nogmaals bezoeken aan interessante gebieden, toch nog enkele duizenden Kraanvogels gezien, naar huis, in de stromende regen. Het was mooi geweest en dat op een afstand van slechts 250 kilometer van ons werkgebied vandaan.

De meest geliefde vogel van Nederland

Keuzeshows doen het goed. Je laat kandidaten zich op tv presenteren in een reeks afleveringen met een kritische jury en vraagt het publiek om per sms'je te stemmen voor de eindoverwinning. Als politici deze strategie oppakken, worden de verkiezingen weer een succes. Vroege Vogels is vlotter: ze houden een soort songfestival voor vogels. Niet per sms. En zonder tv-jury. Maar waarom alleen stemmen over vogelsound? Waarom niet meteen de pixel-factor, het thrill-element en de aaibaarheid mee laten wegen? Waarom is er geen verkiezing van dé VOGEL van ons land? Via een tv-show of gewoon in een poll op internet waarbij onze stem telt?

Carel de Vink*

Vogels moeten het doen met een roemloze 'vogel van het jaar' en als het tegenzit een plekje op de Rode Lijst. De meest getelde tuinvogel, de topper van de trekvogeldag. Het zijn maar bescheiden vormen van het meten van de herkenbaarheid, populariteit of beschermbehoefte van een vogelsoort. De Britten kennen een nationale vogel: de Roodborst. Welke soort waarderen wij, nuchtere Hollanders, het meest? Laten we ons eens bezinnen op de vraag: wat is de populairste vogel van ons land?

De eerste factor is natuurlijk: welke soort is het mooist? Immers, vogelliefhebbers zijn oogjagers: je wilt de soort gezien hebben. En een soort die 'oogt' gooit hoge ogen. Maar wat is schoonheid? Laat ik er maar geen doekjes om winden: volgens mij is het onmogelijk om de mooiste vogel te kiezen? Waarom? Lijsten zijn statisch. Vogels én vogelliefhebbers niet! Maar goed, laten we eens kijken wat de criteria zouden kunnen zijn. Ten eerste: Wat maakt een vogel mooi of lelijk? Ten tweede de persoonlijke voorkeur: Wat vind ik, wat vind jij? En dan tenslotte de consensus: Zullen we landelijk stemmen tijdens een grote tv-show met inspraak per sms'je? Met een publiek dat denkt dat een Spreeuw een kleine kraai is? Of gaan we selectief te werk en nodigen we alleen vogelkenners uit om eraan mee te doen?

Eigenlijk begint het probleem al met de enorme verscheidenheid aan vogels. "Nederlandse" vogels bestaan niet. Er is geen soort die exclusief in ons land voorkomt. Anderzijds komen er telkens nieuwe soorten bij. En dan zit je met een probleem. Is de Groene Reiger een inheemse soort omdat hij sinds enkele jaren (wild of escape?) rond Amsterdam gezien wordt? Datzelfde kun je jezelf afvragen met de Huiskraai, de verwilderde duiven en parkieten en ga zo maar door. Maar vooruit, de Belgen kozen Pater Damiaan als grootste Belg aller tijden (een mooie keuze!) terwijl deze man zijn grote inzet ver buiten de vaderlandse grenzen verrichtte. Laten we het ook maar ruim nemen: alles wat snavel en veren heeft en zich vrij in ons land weet te handhaven, telt mee. Dus helaas niet de Grasparkiet of Zebravink. Wel de Huisduif en de verwilderde Blauwe Pauw. Ha! meteen al een kanshebber. Met zijn fraaie "staart" en parmantige kroontje! Ziezo, dat wat betreft de voorselectie.

Dan: wat maakt een vogel meer of minder mooi? Opgegroeid op een stadse bovenwoning waren de balkonscènes voor mij bepalend: De logge Houtduif met zijn prachtig glanzende kop en dat ragfijne lijnenspel op zijn hals was mooi. Minstens zo mooi was een jonge Merel met zo'n donzige borstpartij van koper. En niet te vergeten een natgeregende huismusman; dat lijnpatroon op zijn warmbruine rug... Helemaal stil werd ik van een bespikkelde Spreeuw die zat te glanzen in de ochtendzon. Toen kreeg ik een bril en ontdekte de sier van een snelle Gierzwaluw. En het tegen het grauw van de stad helder afstekende geel en groen van de Koolmees. Een logeerpartij confronteerde me met de Gekraagde Roodstaart.

Bestond er iets mooiers? Maar ja, toen kende ik de IJsvogel nog niet; en de Bijeneter; en de sierlijkheid van de Kluut, of die van het Nonnetje (zowel man als vrouw zijn plaatjes!) en de Goudvink. De robuuste schoonheid van de Havik. Het kunstige netwerk op de rug van de Watersnip. En ga zo maar door! Geven de kleuren de doorslag? Of de details? Kijk eens goed naar de rugpatronen van grauwtjes als Kneu, Heggenmus of 'Grauwe' Gans. Let eens op de snavel van Kluut en Poelruiter; de kraaloojes van de meeste zangertjes en de koptekening van een Rietzanger. En als sierlijk gedrag een rol mag spelen, maken de speelse Boomklever en de koddige Staartmees ook een kans. Net als de zwierende zwaluwen en sterns of de souplesse van een vliegende Boomvalk. Scoort de Bijeneter dan dubbel: op kleur én gedrag?

Uiteindelijk komen we uit bij persoonlijke smaak. Eerlijk gezegd is die bij mij bepaald niet constant. Vaak speelt de emotie van het moment een rol.

Ooit hield ik de sierlijk geblokte veer van een Griel in mijn hand. Prachtig! Zijn felle oog en grove kop behagen zijn soortgenoten ongetwijfeld. Maar toen ik in een vogelpark de vogel in levende lijve zag, daalde hij een flink aantal treden op de ladder van mijn esthetische bewondering. Dan wint een groen en purper oplichtende 'zwartwitte' Ekster in mijn tuin het eerder.

Een tijdens een fietstocht langs flitsende IJsvogel, kan daar iets tegenop? Maar even later brengt het pastelkleed met dat fraaie

snavelkje, dat knevelstreepje en het kogelooje van een Baardmannetje me op andere gedachten. Een levende aquarel! Een groepje foeragerende Kluten op hoge blauwgrijze poten overtuigt me kort daarna: zij verdienen de eerste plaats. Alhoewel... Heb je ooit staan kijken naar een zonbeschenen groep Witvleugelsterns in prachtkleed boven diepgroen water? En kijk eens aandachtig naar het kopje van een Winterkoning, Vuurgoudhaan of Paapje? De sierpennen van een Appelvink, de lakpuntjes van de Pestvogel. Het spel van zwart, wit en grijs van de Klapekster.

Voor wie van vogels houdt is misschien het moment bepalend. Die ene vogel op dat ene tijdstip. Het samenspel van de verrassing, gecombineerd met licht, kleur en vorm, gedrag en houding: als je het wilt zien en de tijd neemt om ervan te genieten! Van dat eenvoudig beige duifje met zijn sierlijke zwarte nekband. Van dat 'zenuwachtige' Waterhoentje met zijn beweeglijke staart en kleurige snavel. Van die zwevende meeuw bij tegenlicht. Van de Kuifmees met zijn parmantige kuifje. Een Grote Bonte Specht met zijn dambord-schakering en rode buik. Op zo'n moment is er maar (eventjes maar) één nummer 1. Dik verdiend.

Over het geluid hebben we het dan nog niet eens gehad... De een krijgt kippenvel van het diepe raspen van een Raaf. Een ander wordt emotioneel van de hoge triller van de Regenwulp of het staccato van een Groene Specht. Dan hebben we het nog niet over melodieuze talenten als de Wielewaal of een van onze vele kleine zangers.

Hoe komen we ooit tot een gezamenlijke voorkeur? U mag het zeggen. Misschien wel via (het is maar een tip) de website van onze werkgroep. Al zou ik pleiten voor een tv-show met naast spectaculaire soorten ook de alledaagse op hun beste momenten! Daar kunnen we een reeks van jaren mee vullen!

*) Met welgemeende excuses aan de talloze niet genoemde 'Nederlandse' vogelsoorten

Een heilig geloof in de natuur

Interview met Poul Hulzink (50)

Poul Hulzink zit sinds een paar maanden in het bestuur van de Vogelwerkgroep. Hij is een enthousiast vogelaar en heeft als Hoofd Terreinbeheer bij de Stichting Gooisch Natuurreservaat een immense betrokkenheid bij de ons omringende natuurgebieden.

Lenny Langerveld

Ben je altijd begaan geweest met de natuur?

Mijn ouders hadden niet direct iets met de natuur. Althans mijn moeder niet, mijn vader had nog wel een zekere interesse want - en nu moet ik een jeugdzonde opbiechten - wij vingen samen vogeltjes. Hij had een volièrre achter het huis. We zaten dan binnen achter het raam, met in de tuin een soort bak met gaas erover heen, zaadjes op de grond, een stokje om het gevaarte op te houden, en een touwtje door een gaatje in het raam. Als er een Koolmees, Pimpelmees of Vink onder zat, trokken we het zootje om. Dat was natuurlijk razend spannend. Het is niet zo'n best verhaal; later is hij over gegaan op Kanaries en Zebravinkjes en die kocht hij dan in de winkel. Maar ik kan het me heel levendig herinneren, de spanning om achter het raam te zitten. En ook om vogels die wild zijn, in je hand te houden.

Dus als je zegt waar is het begonnen... het is een mix van dingen. Want wij hadden ook een student op kamers die mij regelmatig zijn biologieboeken liet zien met van die opengewerkte vissen er in. Hij nam mij en mijn broers en zussen wel eens mee, maar vooral ik was erg geïnteresseerd. Op mijn vijftiende heeft die student mij een verrekijker gegeven. Hij drong mij niets op, maar hij zag dat ik een bepaalde fascinatie voor de natuur had.

En meteen verkocht?

Ja, absoluut. Ik kan me herinneren dat ik in een alleenstaand laag boompje voor het eerst een Wielewaal zag. Dat zijn dingen, die vergeet je nooit meer. Ik had al snel ook een vogelboekje: 'Wat vliegt daar', en daar zocht ik het allemaal in op. Mijn broers en zussen hadden er niet veel begrip voor. Maar het stelde hen wel gerust dat ik verder heel normaal was, uitging en dat soort dingen. Ik was ook niet aangesloten bij een natuurgroep. Nee, bij mij ging het een andere richting op, want ik had al vrij snel in mijn hoofd gezet dat ik boswachter wilde worden.

Waarom?

Elke keer ontdekte ik weer wat nieuws in de natuur, het was één grote ontdekkingsreis. En ik vroeg mij toen ook al meteen af: hoe zit het eigenlijk allemaal in elkaar? Waarom is er hier een naaldbos en daar een eikenbos en wat doen wij mensen daar dan aan? Het was een interesse die uitsteeg boven het niveau van de soorten. Het viel trouwens nog niet mee om op die opleiding te komen. Er was een zware selectie. Natuur was erg in de mode in de jaren '70. Er waren 300 gegadigden en 25 plekken te vergeven voor Bos- en Natuurbeheer. De eerste keer kwam ik niet door de selectie, maar bij de tweede poging is 't wel gelukt.

Heb je voorkeur voor een bepaalde terreinsoort?

Nee. De diversiteit in Nederland, de rijkdom aan planten en dieren, de groeiwijzen en alle relaties die er zijn in de natuur, dat is eigenlijk de basisfascinatie die ik heb. Ik blijf me iedere dag weer verbazen en dat is een diepere drijfveer. Elke excursie die je doet, van elk bezoek aan de natuur is altijd wel iets bijzonders te melden. Laatst gingen we naar het Naardermeer met een groepje mensen en het was echt een snippendag. Watersnippen! Ik weet niet hoeveel we er gezien hebben.

Honderden. Maar ook hier, waar ik woon. Ik kan enorm genieten van de eerste week in april als de Oeverzwaluwen weer binnenkomen. Dan sta ik elke dag te kijken.

Toen jij van jouw opleiding kwam, wat was dat voor tijd qua denken over natuur in Nederland?

De milieu-invalshoek was sterk. In de jaren '70 had je de Club van Rome gehad met het doemdenken en toen ik in de jaren '80 het werkveld in ging was er een sterk verlangen om de natuur goed te beheren. Maar dan moest wel de kwaliteit van bodem, water en lucht verbeteren. Het was de tijd van de ruilverkaveling. Sloten werden gegraven, zoute gebieden gingen op de schop, dotterbloemgrasvelden werden omgeploegd. Onbegrijpelijk. De oneerlijke strijd tussen landbouw en natuur die de natuur per definitie verloor. Maar ik had wel een heilig geloof. Ik vond dat we in Nederland zoveel mogelijk hectares moesten kopen, veilig stellen en beheren.

Kon je gemakkelijke aan een baan komen?

Ja, dat lukte wel. Ik ben bij Staatsbosbeheer begonnen als beheerder van natuurgebieden in het zuidelijk deel van Nederland, rondom het Haringvliet. Daarna ben ik geswitcht naar Natuurmonumenten en heb ik een kleine vier jaar in Zeeland gezeten en daarna tien jaar in Noord-Holland als districtbeheerder van het gebied van Texel tot Zandvoort. Daar lagen bekende natuurgebieden, zoals Kennemerland, Wormer- en Jisperveld, het Zwanenwater, wat landgoederen en Texel natuurlijk. Veenweidegebieden, duinen en kust.

Kun je een hoogtepunt en een dieptepunt noemen uit je tijd in Noord-Holland voor Natuurmonumenten?

De beheerboerderij die we hebben gestart in het Wormer- en Jisperveld met eigen koeien en stallen om een areaal van 300 hectare kleddernat vaarland handmatig te blijven bewerken. Het was wel eens eerder gedaan, maar nooit op zo'n grote schaal. Dat het gelukt is, daar ben ik hartstikke trots op. Een dieptepunt heb ik altijd de strijd tegen de kokkelvissers in de Waddenzee gevonden, begin jaren '90. Wij waren beheerder van een stuk van de Waddenzee. Op een bepaald moment is dat ontdekt als potentieel kokkelgebied door een aantal particuliere vissers en die zijn daar vrolijk gaan vissen met

loeiërs van schepen die alles omploegden en leegplunderden. Ik vond dat zo'n ontgoocheling. De Waddenzee was toen al een van de best bewaarde beschermde natuurgebieden van Nederland, maar ondertussen werd het -met toestemming van de overheid- leeggeroofd en omgeploegd. Dramatisch! En dan zie je dat er bij mij toch ook wel emotie zit, want dit soort dingen, daar word ik toch wel pissig van. Daar kan ik echt niet tegen. Dit land, met al die regelgeving, al die mooie woorden en al het prachtige beleid... en ondertussen gaat de boel naar de knoppen.

Ik heb het idee dat er in Nederland steeds meer aandacht is gekomen voor natuur.

Dat is lastig hoor, om dat goed te wegen. Wat een heel belangrijke ontwikkeling is geweest, is dat in 1990 het Natuurbeleidsplan is vastgesteld. Daarin is verwoord dat de natuurgebieden die we hebben verbonden moeten worden, robuuster en goed ingericht en beheerd. Alleen dan hebben ze kans van slagen. Dankzij dit plan staan we er inderdaad beter voor dan in 1990. Maar ik denk toch dat in de jaren '80 de bevolking méér een gevoel van urgentie had dat er iets met natuur en milieu moest gebeuren dan nu. De mondiale problematiek rondom de klimaatverandering is natuurlijk wel gestegen in de aandacht.

Met dat natuurbeleidsplan ben je de afgelopen tien jaar opgestaan en weer naar bed gegaan?

Ja, zo ongeveer wel. Ik ben nu Hoofd Terreinbeheer bij de Stichting Gooisch Natuureservaat. Ik geef leiding aan de mensen van de buitendienst. Het is een kleine organisatie. Ik maak deel uit van een driekoppige staf en die legt vrij rechtstreeks verantwoording af aan het bestuur, dat bestaat uit vertegenwoordigers van de gemeenten hier in het Gooi, Amsterdam en de provincie; korte lijnen en een behoorlijke invloed vanuit de regio. Die nabijheid van lokale bestuurders is heel belangrijk en echt niet alleen omdat het ook geld oplevert, maar ook vanwege de betrokkenheid van die gemeenten bij de natuurgebieden. Meer dan in mijn andere banen heb ik hier met recreatie te maken. Heel belangrijk. Met recreatie creëer je draagvlak voor je plannen en dat is in deze tijden essentieel. De afgelopen tien jaar hebben in het teken gestaan van de verbindingen, de corridors in

Nederland. En in het teken van communicatie: met bestuurders en met de gebruikers van het Goois Natuurreservaat. Hen serieus nemen, rekening met hen houden. Die omgang met het publiek is indringend, maar ook leuk. En essentieel, heb ik gemerkt. Zeker als je ingrijpende dingen doet in de natuur - en dat doen wij nogal eens - heb je goed uit te leggen wat je doet en waarom je dat doet. Neem de zandverstuivingen bij het Laarder Waschmeer. Mensen zien een zandbak liggen en vinden er niets aan. Maar als je uitlegt hoe dat zit, dat het zand deels mag verstuiven, deels begroeid zal worden en dat er binnenkort al een lichtgroen waas overheen ligt, dan worden ze óók enthousiast.

Hetzelfde geldt voor de natuurbrug?

De plannen waren er al voordat ik kwam. Ik heb vooral een belangrijke bijdrage geleverd aan de inrichting van de brug. Je kan op papier ecologisch wel van alles verzinnen, maar je moet het ook maken. En dat is erg leuk. Met mijn collega's heb ik eindeloos keuzes zitten maken. Waar de grond moet worden aangebracht, het zand, het leem, de poelen, de planten. We gaan nu nog een laatste ronde maken daarna moet het eigenlijk wel klaar zijn. We hebben laten onderzoeken welke dieren er nu gebruik van maken en er zijn aanwijzingen dat de natuurbrug op de smalste stukken nog wat meer aankleding nodig heeft van stobben, takkenrillen en bladeren om wat meer beschutting te bieden. De reeën zijn de meest opvallende gebruikers, naast de hazen en de vossen.

En dan? Achterover leunen en kuieren over de natuurbrug?

Vergeet het maar. We zijn betrokken bij twee nieuwe ecoducten die worden voorbereid. Bij de Zwaluwenberg over de A27 en bij het ziekenhuis Gooi-Noord over de A1. De brug over de A27 is zeker, die moet voor 2013 klaar zijn. We willen dat heidesoorten en bossoorten goed bij die brug kunnen komen. Dat betekent dat we willen ingrijpen in het bos aan beide kanten om de hei naar die verbinding te leiden. Dat zijn heftige ingrepen, ja. Maar zeker wel

verantwoord. Sinds de oprichting van het Goois Natuurreservaat in 1932 is er heel veel verbost en als je nu met een goede visie dat weer probeert terug te brengen, kun je je permitteren om in te grijpen in het landschap. Maar je moet wel je uiterste best doen om het goed voor het voetlicht te krijgen. Daar ga ik keihard mee aan de slag.

Je bent bestuurslid geworden van de Vogelwerkgroep. Heb je plannen?

Voor de continuïteit garanderen, maar ik wil ook wel kijken of er vernieuwingen mogelijk zijn. Kunnen we bijvoorbeeld voor de nieuwe leden een soepeler overgang maken naar de excursies van de vereniging? Ik kan me bijvoorbeeld voorstellen dat je de vogelherkenningscursus doet, inclusief lidmaatschap voor een jaar. Veel beginners voelen zich na de cursus nog niet meteen een vogelaar, dat duurt een tijd. Er is een bepaalde verlegenheid, om al meteen mee te gaan met excursies. Misschien moeten we speciale excursies organiseren voor mensen die de cursus hebben gedaan? Om zodoende de drempel om met ervaren vogelaars te mixen, wat te verlagen? En wat ik me ook afvraag: kunnen we al die verschillende activiteiten die we doen, ook een beetje terug willen laten komen in die excursies? Zoals het weidevogelonderzoek, nestkastenonderzoek, de Boerenzwaluwen, het ringen van roofvogels...

Is het ingewikkeld, de combinatie van staf lid bij het Goois Natuurreservaat en bestuurslid bij de Vogelwerkgroep? Nee, dat valt reuze mee. Ik maak wel een scherpe scheiding, het zijn twee petten. Er zijn geen conflicten. Als er zaken worden besproken die mijn werk betreffen, dan bemoei ik me daar niet mee en trek ik me even terug. En dat is een goede formule. Er is een hele discussie geweest over het Laarder Waschmeer. Daar lig ik niet van wakker. Het heeft ook voordelen. Ik heb ook wel weer mogelijkheden om dingen te regelen. Dat moet je niet overdrijven, maar dit bespoedigt hoe dan ook, de open contacten en communicatie. En voor mijzelf is het gewoon ontzettend leuk.

Melting pot

Aangezien kunst en cultuur belangrijk schijnt te zijn voor de geestelijke ontwikkeling, probeerden we voor een keer een dagje binnenshuis te blijven en wel in de Hermitage in Amsterdam. We waanden ons in de negentiende eeuw aan het Russische hof. In de enorme balzaal op een wervelend dansfeest waren we te gast. Ondanks onze sobere natuurkledij, mochten we toch de dansvloer op voor de ballroomdans. We voelden ons nog net niet de tsaar en tsarin van de Romanovdynastie.

Gerry Kluvers-Kessler

Omdat we niet uitgenodigd waren aan het banket deel te nemen, besloten we ons eigen feestdiner op de steiger, recht tegenover de Hermitage, aan een van de vele grachten van Amsterdam te nuttigen.

Het fascinerende schouwspel dat door Meerkoeten voor ons ten tonele werd opgevoerd in een combinatie van zwarte en witte veren werd, ondanks de schitterende en imponerende kleurrijke gewaden van daarnet, ons hoogtepunt van deze dag.

Hun stijl was werkelijk vorstelijk te noemen. Dit stamhuis werd niet verscheurd door interne machtsstrijd. Hun rangen en standen waren

niet af te lezen aan de kleuren van de veren. Hier werd de zoon niet door zijn moeder buitengesloten en voelde zoonlief zich niet miskend. Het was werkelijk een saamhorige melting pot. Vredig, zoals je Meerkoeten niet altijd ziet, poetsten ze naast elkander op een vlotje de veren om vervolgens gezamenlijk een eindje verderop te zwemmen.

We horen u al denken: ‘Meerkoeten? Is dat alles?’ Welnu, hoe zien deze watervogels er dan uit, is dit niet bijzonder? Volgens een kenner is deze bijna albino Meerkoet een mannetje vanwege zijn brede bles.

Meerkoeten kennen we allemaal. Maar deze!

Melting pot

Foto's R&G

Mijn verrekijker als hond

Soms bouwen vogelaars kasten, soms zitten ze er op; er zijn er ook die er uit kunnen komen.....

Uiteindelijk delen vogelaars hun ongebreidelde passie voor vogels buiten, en soms in kasten

Lenny Langerveld

Op een doordeweekse avond beland ik - zappend op de bank- bij de talkshow van Jeroen Pauw en Paul Witteman. Precies op het moment dat Pauw in gesprek raakt met Volkskrant-journalist Jean-Pierre Geelen die een boekje heeft geschreven over vogelen*. Ik had al over het boek gehoord, feliciteer mezelf met zoveel zappersgeluk en ga er eens even goed voor zitten.

Jeroen Pauw doet de aftrap: 'Vogelaars, dan denken we aan mannen met een klein baardje en een hoedje met een veertje erop.' Pardon? Daar zal Geelen toch wel even gehakt van maken? Maar nee, vergeet het maar. Geelen, een parmantige veertiger met een montere blik antwoordt trefzeker: 'Ja, dat is dan ook de reden dat ik mij jarenlang heb geschaamd voor deze passie, omdat ik daar niet mee geassocieerd wil worden.' Er komt een foto van Nico de Haan in beeld. Onze geliefde Nico de Haan. 'Kijk', oreert Geelen, 'op televisie is de vogelaar nog altijd de man die we nu zien. Hij weet alles, maar het beeld van de vogelaar dat hij neerzet vind ik wel een beetje jammer.' Waar gaat dit over? Over kleding? Over een baard? Is dit een generatiekloof? Een vadermoord? Waarom kan de man niet gewoon genieten? Wat weerhoudt hem? Misschien is vogelen is niet *cool* of *vet* in de hoofdstedelijke kringen waarin Geelen verkeert? Geelen wil niet door de mand vallen als vogelaar, zo blijkt. En dus vogelt hij dwangmatig in dezelfde jas die hij ook in de stad draagt, 'in godsnaam geen fleece of parka' en verstopt hij in principe zijn verrekijker onder zijn jas als hij in het bos vogels spot. Om maar niet als vogelaar herkend te worden staat hij verscholen in het struikgewas naar zijn geliefde Roodborst of kwikstaart te kijken. Ik

ben perplex. Wat erg, als je een grote passie hebt, maar je schaamt je ervoor. Begrijpen doe ik het niet. Je schamen, dat doe je volgens mij als je passie nogal op het randje is. Plasseks, afgedankte puntenslijpers verzamelen of je volstouwen met toffee's, daar word je mogelijk wat schichtig van. Maar van vogelen? Zelf draag ik mijn kijker zo ongeveer als een trofee. Ik doorkruis het park om de hoek en de straten die er omheen liggen een paar keer per week, de kijker fier om mijn nek. Het heeft me al veel contacten in de buurt opgeleverd. 'Hallo buurvrouw, nog iets in de kijker gehad vandaag?' Ik doe mee met de hondenbezitters die ook iedere dag hun vaste rondje draaien, maar dan met mijn kijker als hond. Bovendien opent die verrekijker vaak op onverwachte momenten, de leukste deuren. Laatst waren we in Drenthe op een middeleeuwse markt. Er ging een huifkar het dorp door en we lieten ons verleiden tot een tochtje over de es. Ik stapte met bungelende verrekijker de kar in, waarop de voerman spontaan zei: 'Met zo'n verrekijker hoef je niet te betalen.' Dat scheelde €1,50.

Terug naar Geelen, hoewel hij dat niet verdient. Uit pure nijd heb ik z'n boek aangeschaft. Het begint zo: 'Het moet er maar eens uit: ook ik ben een vogelaar. Niet iets om trots op te zijn.' En zo gaat het maar door. Er is die tomeloze passie, de alom aanwezige liefde voor 'een bolletje veren; twintig, dertig, veertig gram misschien', voor het korzelige eerste vogelfluitje op een vroege lenteochtend, vogelboeken, vogelkijkplaatsen, een IJsvogel op een gure winterdag en zelfs bij tijd en wijle is er bewondering voor andere vogelaars. En daar staat diegene tegenover, die maar niet lijkt op te lossen. Een dubbele boodschap van een gecompliceerde man.

*Geelen, Jean-Pierre. Blinde vink; hoe ik leerde vogels kijken. Uitgeverij Atlas, Amsterdam. Paperback. 184 blz. ISBN 978 90 450 1439 5. Prijs€ 19,90.

Waterwielpomp in de Eempolder

Met de gift van een waterwielpomp aan Natuurmonumenten in de Eempolder wil de Vogelwerkgroep het mogelijk maken om in een perceel de waterstand te verhogen en zo de omstandigheden van vroeger - toen het gebied extreem nat was - herstellen.

Renée Beekman

Hoewel de waterwielpomp al een tijdje in gebruik is, werd hij pas op 3 oktober j.l. officieel aangeboden. Met deze pomp wordt een stuk weiland extra nat gehouden om optimale leefomstandigheden voor vogels te creëren. Vanaf de Noord Ervenweg kun je het natte perceel zien liggen.

Aanbieding waterwielpomp Foto: Renée Beekman

De Vogelwerkgroep heeft deze pomp aangeboden aan Natuurmonumenten. Na een paar jaar wikken en wegen hebben wij besloten om het geld uit het Fonds Red de Weidevogels hieraan te besteden. En zie, de vogels hebben de plek al ontdekt.

Op deze stormachtige dag vindt de officiële plechtigheid plaats.

Jan Roodhart
(Foto: Renée Beekman)

Projectleider Udo Hassfras heet de 35 genodigden welkom, waarna Jan Roodhart, dagelijks beheerder van het gebied, een historische terugblik geeft op de ontwikkeling

van de Eempolder. De grote witte tent flappert en klappert, buiten brult een zwarte stier om aandacht, terwijl binnen met prachtige foto's de geschiedenis in beeld wordt gebracht. Onze voorzitter, Rien Rense vertelt hoe het allemaal zo gekomen is. De Vogelwerkgroep is sterk betrokken bij de Eempolders. Met de gift van de waterwielpomp willen wij het mogelijk maken om in een perceel de waterstand te verhogen, en zo de omstandigheden van vroeger herstellen, toen het gebied extreem nat was. Misschien keren dan verdwenen broedvogels weer terug, zoals de Watersnip en de Kemphaan al hebben gedaan. De waterwielpomp draait op milieuvriendelijke zonne-energie. Er zal een kleine plaquette worden neergezet als aandenken aan de betrokkenheid van de Vogelwerkgroep. In de recreatievisie van Natuurmonumenten wordt gedacht aan een "vogelboulevard". De Noord Ervenweg zou hiervoor in aanmerking komen, met goede fiets- en wandelmogelijkheden, waar her en der een vriendelijk bankje staat om van de natuur te genieten. Ons eigen plas-drasgebiedje is vanaf deze weg goed te bekijken.

De waterwielpomp heeft een perceel grasland aantrekkelijk gemaakt voor watervogels en steltlopers.

Foto: Dick A. Jonkers

Boomklevers in het Gooi

In de De Korhaan van juli is verslag gedaan over de stand van zaken bij het onderzoek aan de Boomklever, de Vogel van het jaar. Als aansluiting daarop volgen in dit artikel enkele resultaten tot nu toe. Wij hopen dat door deze bijdrage nog meer lezers gestimuleerd worden om hun waarnemingen in te sturen.

Fred van Klaveren, Dick Jonkers & Jan Mooij

Algemeen

De Boomklever (*Sitta europaea*) is een kleurige bosvogel die, hoewel zijn Latijnse naam dit doet vermoeden, niet alleen in Europa, maar ook in Marokko en Azië (tot in Japan) voorkomt. Het is de meest verspreide

Boomklever van de 24 wereldwijd voorkomende soorten boomklevers. Het zijn bewoners van oude bomen in bossen en parken in Eurazië, Noord-

Afrika en Noord-Amerika. De familie heeft zijn naam te danken aan het feit dat ze zowel omhoog als omlaag over stammen kunnen kruipen. Dit in tegenstelling tot de Boomkruipers (*Certhia* soorten), die alleen omhoog tegen de stam kunnen lopen. Het voedsel van de Boomklever bestaat uit zaden, vruchten en allerlei insecten en hun larven (Böinck 2005). Ook worden wel slakjes gegeten (Cramp & Perrins 1993).

Voorkomen in Nederland

In Nederland komt als soort alleen de Boomklever (*Sitta europaea*) voor. Het is een algemene broedvogel in het grootste deel van het land. De hoogste dichtheden zijn te vinden in delen van Overijssel en de Achterhoek, op de Veluwe en de Utrechtse Heuvelrug tot in het Gooi. Boomklevers nestelen het liefst in hoog zittende holtes van oude bomen. Eik, beuk, kastanje en populier komen hiervoor in aanmerking. Verder broeden zij ook in nestkasten. Ze kunnen gemakkelijk worden opgemerkt doordat ze erg luidruchtig zijn. Hun welluidende fluittonen en trillers zijn kenmerkend en mogelijk alleen te verwarren met de Zanglijster. Vooral in april zijn ze vocaal erg actief. Hierbij geldt: hoe meer zielen hoe meer kabaal. Eenzame paartjes tonen soms weinig zangactiviteiten, waardoor

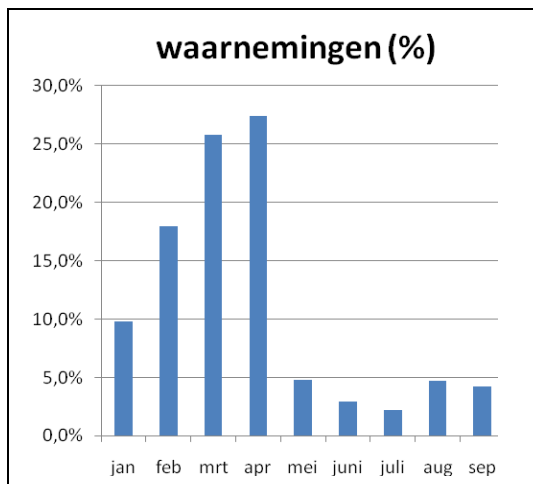
ze niet worden opgemerkt, met ondertellingen als gevolg. De Boomklever is vergeleken met de meeste andere bosbewoners een opvallende verschijning. De vogel heeft blauwe bovendelen en een oranje onderkant, een zwarte oogstreep, witte keel en een stevige spiessnavel, waarmee hij eventueel zelf een nestholte uithakt, mits het hout zacht genoeg is (Böinck 2005, Vogel 2002).

Meldingen

Eind september 2009. De zon prikt nog door de bebladerde en zwaar met beukennoten beladen takken heen. Blauwe glazenmakers vliegen, samen met bonte zandoogjes langs de bosranden en in het zonnetje roept de Boomklever uitbundig. Het is lang geleden dat we hem zo hebben horen roepen. Zo aan het eind van april verstomden zijn uitingen van levensvreugd. Deze altijd zo energieke vogel was vanaf die tijd druk met zijn kroost van het eerste broedsel, of had al weer een nieuw nest met eieren. De aanleiding om zijn medeklevers kennis te laten nemen van zijn aanwezigheid nam af. Toen de laatste jongen uitgevlogen waren, was de tijd aangebroken om de rui door te maken en aan te sterken. Het vestigen van een territorium, het aangaan van een partnerschap, het maken van een nest en het rijpen van de geslachtsorganen om het leggen van eieren mogelijk te maken vergt veel van zo'n kleine vogel. Tijdens de rui worden de oude, versleten veren vervangen door nieuwe. Maar dit vraagt naast veel energie ook de nodige voorzichtigheid. Want met twee halve vleugels, of zonder staart, kun je niet zo goed uit de voeten als voorheen. En Sperwers zijn tegenwoordig overal.

Na eind april nam het aantal waarnemingen af met meer dan 20% (Figuur 1). Dat is niet verwonderlijk. De Boomklever staat erom bekend dat hij reeds het meest actief is vanaf half februari, maar vooral in maart en april. Ze vertonen een opmerkelijke voorkeur voor

rustig en zonnig weer. Na de broedtijd is de soort minder opvallend aanwezig.

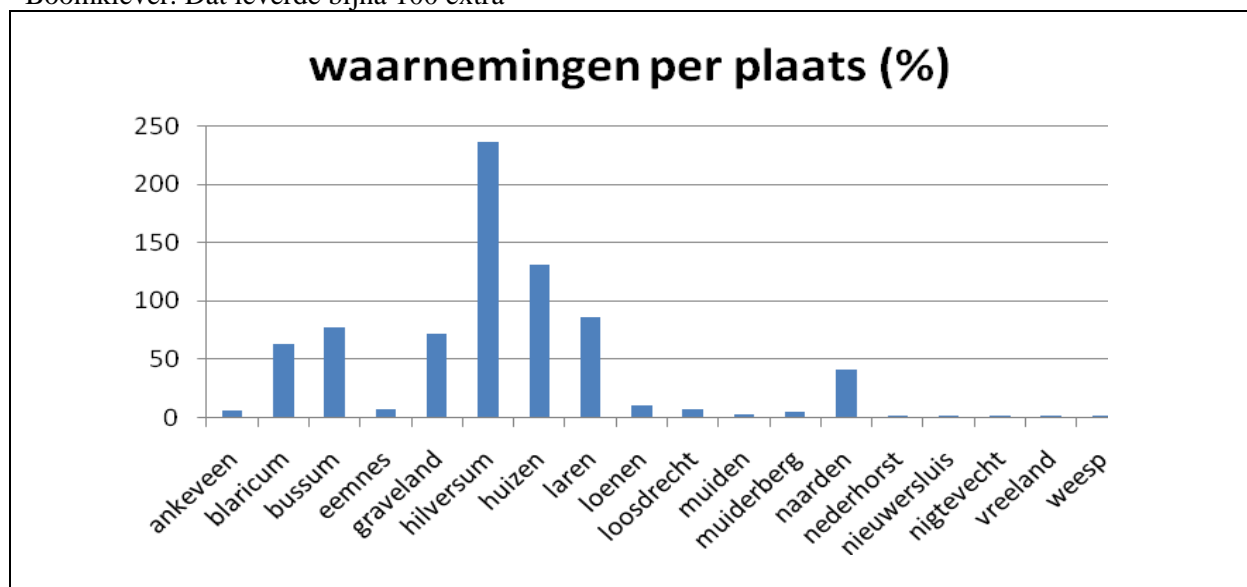
Figuur 1. Waarnemingen per maand in het werkgebied.

Waarnemingen

Pas op dit moment -het is nu september- komen ze weer op de voedertafel. Maar dan alleen als ze iets gemakkelijker hun favoriete voedsel (pinda's, zonnepitten) kunnen bemachtigen. Aangezien er al massa's beukennoten zijn gevallen is het voeren van zaadeters (duiven, Vinken, mezen en Boomklever) in boomrijke gebieden absoluut nog niet nodig.

Van de Boomklever zijn tot eind september bijna 770 waarnemingen bekend. Na een tip van één van onze leden is, behalve de website van de Vogelwerkgroep, ook waarneming.nl gecheckt op waarnemingen van de Boomklever. Dat leverde bijna 100 extra

waarnemingen op. Nog niet verwerkt zijn de gegevens van de Werkgroep Nestkasten en die van de Werkgroep Tuinvogelonderzoek. Zoals de kaart op de website van de Vogelwerkgroep is te zien, komen de meeste waarnemingen uit Hilversum. We weten dat deze plaats een voor Boomklevers aantrekkelijk gebied is. Villawijken, doorsneden door lanen met oude bomen en met grote tuinen, rijkelijk voorhanden, vormen een optimaal biotoop. Echter, die hebben we ook in Laren, Bussum en Blaricum en ook Huizen doet hier deels niet voor onder (Figuur 2). Mogelijk dat ook de dichtheid en de activiteiten van de waarnemers hier een rol spelen. Een ander gebied dat veel Boomklevers herbergt zijn de 's-Gravelandse buitenplaatsen. Van oudsher één van de bolwerken van het Gooi. Naar wij inmiddels weten is een dichtheid van 20 tot 25 (tot soms wel 40) territoria per 100 hectare geen uitzondering (zie hiervoor ook <http://www.sovon.nl/soorten.asp?euring=14790>). In de meest geschikte biotopen in ons land kunnen dichtheden van 50 paar per 100 hectare voorkomen (Schotman *et al.* 1995). Daarmee behoren de buitenplaatsen, wat Boomklevers betreft tot de rijkste gebieden in Nederland. Na onze oproep hebben onze leden ook heel erg hun best gedaan Boomklevers in de marginale gebieden te vinden. Langs de Vecht, in Eemnes en langs de randmeren zijn verschillende waarnemingen, die al aantonen dat de Boomklever zijn broedgebied in het werkgebied duidelijk heeft uitgebreid.

Figuur 2. Boomkleverwaarnemingen in het werkgebied.

Aantal territoria

Het aantal waarnemingen is werkelijk boven verwachting. Voor de zuiverheid zijn de grenzen van het werkgebied van de Vogelwerkgroep aangehouden. In de vergelijking zijn in dit overzicht de vogels van Baarn en Lage Vuursche (nog) niet meegenomen. In totaal zijn bijna 1000 vogels waargenomen, vaak roepend, maar ook gewoon op de voerplank of jongen verzorgend. Dit getal bevat ook dubbeltellingen. We zullen voor het laatste overzicht proberen een zo goed mogelijke schatting te maken van het aantal territoria in ons werkgebied. Zeker zal zijn dat de soort, net als in de rest van ons land en in Europa, fors is toegenomen. SOVON heeft

gemeten dat de stand sinds 1990 landelijk met meer dan 200% is toegenomen! Europees gezien is er een tussen 1980 en 2006 met bijna 80% (EBCC).

Hoe dit voor het Gooi is gesteld zullen we dus nog ervaren. Jullie waarnemingen blijven daarom van groot belang, aangezien Boomklevers erg honkvast zijn. Blijf ze dus insturen tot het einde van het jaar!* Dan zullen Dick, Jan en ik de balans opmaken en proberen een territoriumkaart te maken aan de hand van al jullie waarnemingen. Tevens zal een vergelijking met het verleden worden opgenomen.

Literatuur

- Böinck, F. 2005. Boomklevers (*Sitta europaea*) in Flevoland. Lokvogeltje 31(2): 13-15.
- Cramp, S. & C.M. Perrins (editors) 1993. Handbook of the Birds of Europe, the Middle East and North Africa. Volume VII - Flycatchers to Shrikes. Oxford University Press, Oxford: 303.
- Schotman, A.G.M. & H.A.M. Meeuwssen 1994. Voorspelling van het effect van ontsnipperende maatregelen in het gebied Rolde / Gieten. Rapport 118. Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek, Wageningen
- Vogel R.L. 2002. Boomklever *Sitta europaea* .pp. 428-429 in: SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2002. – Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Websites

www.sovon.nl;
www.knnv.nl/lelystad; KNNV-Lelystad;
www.waarneming.nl; EBCC/RSPB/Birdlife/Statistics Netherlands.

* Waarnemingen kunnen gemeld worden via de website, gewoon op een waarnemingskaartje of desnoods in een brief (zie hiervoor bij Waarnemingen onder Nuttige adressen achterin deze Korhaan).

VOGEL

*De stilte is een brug op vleugels
Niet dat een vogel vliegt verbaast,
maar dat hij dat geruisloos doet.*

Chris J. van Geel
Uit: Verzamelde Gedichten
Uitgeverij G.A. van Oorschot; 1997

Het Vogelforum van het Gooi op internet

Het ontbreekt niet aan activiteiten binnen de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, maar juist op het vlak waarvan je aan zou nemen dat hier de meeste interesse naar uit gaat, namelijk het uitwisselen van actuele ervaringen van vogelwaarnemingen, bestaat er een merkwaardige stilte. En dat, terwijl er op de website www.vwggooi.nl een forum beschikbaar is, waar iedereen berichten kan plaatsen en deel kan nemen aan discussies. Maken onze leden geen gebruik van internet, of gebruikt men liever andere kanalen of weet men het forum gewoon niet te vinden? Om de bekendheid van het forum te vergroten, zullen we in dit artikeltje iets meer vertellen over de werking en mogelijkheden van dit forum.

Christian Brinkman & Dirk Prop

Enkele fictieve voorbeelden:

Voorbeeld 1

"Niels heeft de hele zaterdag gevogeld in de Eempolders en o.a. 4 Paapjes, 14 Grote Zilverreigers, 2 Noordse Kwikstaarten, baltsende Zomertalingen en een overvliegende Visarend gezien. Thuis schrijft hij een verhaaltje over deze dag en plaatst het vervolgens op het forum met als naam "14-5-2009 Eempolders". Lars leest dit en heeft die middag een van de Paapjes gefotografeerd die hij als aanvulling, onder het bericht van Niels plaatst."

Voorbeeld 2

"Nathalie heeft afgelopen dinsdag een overvliegende Visarend gefotografeerd bij het Naardermeer en is stiekem wel benieuwd of er iets te zeggen is over het geslacht van de vogel. Theo ziet het bericht en vertelt hoe je het geslacht van de Visarend vaststelt. Hij zegt erbij dat het hier een volwassen vogel betreft. Pieter, John, Ineke, Tom, Leo en Anne hebben allemaal het bericht gelezen en weten de volgende keer als ze een Visarend zien precies of het een vrouwtje of mannetje is."

Voorbeeld 3

"Aankomende zondag is de wind noordwest windkracht 7-9. Erik wil graag naar de zee om te kijken of er zeevogels van dichtbij te zien zijn, maar alleen gaan is ook maar saai. Hij plaatst een berichtje op het forum en prompt antwoorden Henk en Annie, die hopen tijdens het tochtje een Alk te zien. Wellicht worden er nieuwe vriendschappen geboren."

Voorbeeld 4

"Arno meldt een Ruigpootbuizerd, John ziet dit

en vraagt om verduidelijking.

Ruigpootbuizerds zijn immers niet meer zo algemeen als vroeger. Arno geeft aan dat hij de vogel goed gezien heeft en o.a. de scherp afgesneden staartband, de donkere polsvlekken en het buikschild heeft gezien. Ook zat de vogel vaak waardoor de bevederde poten duidelijk te zien waren. John beaamt dat het een Ruigpootbuizerd was en feliciteert Arno met zijn waarneming."

Tot slot nog een voorbeeld uit de praktijk (voorbeeld 5)

Dirk Prop plaatste een bericht op het forum over het gedrag van Grote Zilverreigers die foerageren tussen groepen ganzen. De daaropvolgende discussie heeft geleid tot een verklaring voor dit opzienbarende gedrag en een publicatie in het vaktijdschrift Limosa. Waar een berichtje in het forum al niet toe kan leiden.

Wat biedt het forum

Het forum biedt, behalve als een middel om snel waarnemingen uit te wisselen van leuke soorten, ook plaats voor leuke verslagen zoals we die we gewend zijn van het Goois Vogelnet. Hierbij komt ook nog eens dat een forum direct interactief is; er kunnen dus discussies gevoerd worden over bijvoorbeeld determinatie, natuurexploitatie en trends in fenologie, waarbij er direct op elkaar gereageerd kan worden.

Hoe het werkt

Je kunt naar het forum toegaan via de website www.vwggooi.nl, waar de eerder geplaatste berichten voor iedereen leesbaar zijn. Je hoeft hier niet voor in te loggen. Als je zelf een

bericht wilt plaatsen, dan is dat wel nodig. Dit doe je met een gebruikersnaam en wachtwoord, dat je bij de eenmalige registratie via de linker kolom in de website hebt opgegeven. Ben je het wachtwoord vergeten dan is dit geen probleem. Dan vraag je gewoon een nieuw aan.

Na het inloggen ga je naar het forum en kiest daar een categorie waarin je een bericht wilt plaatsen, bijvoorbeeld "Waarnemingen". Klik vervolgens op de button "Nieuw Bericht" en er verschijnt een formulier waar je het bericht in kunt vullen.

Vul het onderwerp met de bijbehorende tekst in en klik op de knop "doorgaan". Het bericht is nu geplaatst en is direct voor anderen leesbaar. Eenvoudiger kan eigenlijk niet. Behalve dan het inloggen, maar dit is noodzakelijk om eventuele hackers geen kans te geven.

Je kunt ook een foto toevoegen via het vakje "Kies een bijlage als afbeelding". Zorg ervoor dat het plaatje dat je wilt versturen niet groter is dan 400 bij 400 pixels, anders past het niet.

Alternatieven

Het forum van de Vogelwerkgroep is natuurlijk niet de enige manier om via internet vogelervaringen uit te wisselen. Hieronder een overzicht van enkele mogelijkheden hoe je regionale waarnemingen en berichten kunt versturen en lezen. Daarnaast zijn er ook tal van landelijke vogelfora en mailgroepen.

Het Goois Vogelnet (GVN)

Het Goois Vogelnet is de periodieke e-mail nieuwsbrief waarmee vogelaars in het Gooi waarnemingen aan elkaar doorgeven. Er zijn circa 375 abonnees. De nieuwsbrief wordt verzorgd en beheerd door Hans van Oosterhout. Hij filtert zo nodig de berichten. Hij beraadt zich op de toekomst van deze nieuwsbrief. Enige tijd geleden is aan de

abonnees om hun oordeel gevraagd. Veel positieve reacties, maar het aantal inzendingen laat een dalende trend zien. Het is de moeite waard om een bloemlezing van de reacties te lezen op de website www.vwggooi.nl. Abonnees kunnen zich aanmelden via chans@tiscali.nl.

Het Vliegensvluggertje

De nieuwsbrief van de VWG die is bedoeld om geïnteresseerden op de hoogte te brengen van gebeurtenissen op vogelgebied binnen ons werkgebied. De frequentie is 1-2 maal per maand. De mail is vooral geschikt voor aankondigingen van bijeenkomsten en korte wetenswaardigheden. Via de website www.vwggooi.nl kan men zich abonneren.

Speerpuntsoorten van VWG

Waarnemingen van soorten die door de VWG zijn gekozen tot Vogel van het jaar kunnen rechtstreeks worden ingevoerd via Google Maps kaartjes. Aanmelden is niet nodig. Op basis van deze meldingen wordt een goed inzicht verkregen in de verspreiding van een soort in het Gooi. Duizenden waarnemingen zijn inmiddels op deze manier al verzameld van de Boomklever en de IJsvogel.

www.waarneming.nl

De onvolprezen website waar iedereen zijn waarnemingen kan registreren en die van anderen kan bekijken.

Toekomst forum VWG

De mogelijkheid van snelle uitwisseling van vogelberichten maken het forum tot een goed platform voor iedereen die in vogels in het Gooi geïnteresseerd is. In potentie tenminste, want het zijn uiteindelijk degenen die reageen die bepalen of het forum een succes wordt. Een forum is zo goed als de leden ervan maken.

Nestkastcontroleurs gevraagd

De werkgroep 'Nestkasten' heeft nog controleurs nodig. Voor twee kleine gebiedjes in Loosdrecht -Sypesteyn en Eikenrode- hebben we dringend iemand nodig en daarnaast zoeken we nog iemand voor Crailo-2 en iemand voor Bikbergen-2. Graag melden bij Ronald Beskers (per mail of tel. 5387341)

Veldwaarnemingen

Engbert van Oort

Grauwe Pijlstormvogel	21-09-09	1	Bijvanck, Blaricum, D. Jonkers, overvliegend
Grote Zilverreiger	15-08-09	5	Noordpolder te Veld, Eemnes, D. Jonkers, foeragerend
Purperreiger v.a.	22-06	4x	3 locaties, H. en N. van Tol, foeragerend en overvliegend
Ooievaar	15-08-09	4	Noordpolder te Veld, Eemnes, D. Jonkers, foeragerend
Lepelaar v.a.	20-05	10x	3 locaties, D. Jonkers, VRS, veelal foeragerend
Casarca	15-08-09	65	Noordpolder te Veld, Eemnes, D. Jonkers, foeragerend
Bruine Kiekendief	16-08-09	1	Oud Naarden, Naarden, VRS, overvliegend
Havik	30-03-09	1	Aardjesberg, A. Vermeule, overvliegend
Sperwer v.a.	16-05	5x	2 locaties, H. en N. van Tol, VRS, foeragerend en overvliegend
Boomvalk v.a.	11-08	3x	2 locaties, D. Jonkers, H. en N. van Tol, jagend op prooi
Waterral	13-08-09	1	Oud Naarden, Naarden, VRS, uitsluitend gehoord
Steltkluit	16-06-09	1	Noordpolder te Veld, Eemnes, D. Jonkers, foeragerend
Watersnip	17-08-09	1	Noordpolder te Veld, Eemnes, D. Jonkers, foeragerend
Regenwulp v.a.	16-06	10x	2 locaties, D. Jonkers, voorbij en overvliegend
Groenpootruiter	26-07-09	1	Oud Naarden, Naarden, VRS, overvliegend
Witgatje	07-07-09	1	Maatpolder, Eemnes, D. Jonkers, overvliegend
Bosruiter	02-07-09	5	Noordpolder te Veld, Eemnes, D. Jonkers, foeragerend
Oeverloper	20-05-09	1	Noordpolder te Veld, Eemnes, D. Jonkers, foeragerend
Zwartkopmeeuw	09-06-09	1	De Hoef Gooimeer, Huizen, D. Jonkers, tussen Kokmeeuwen
Dwergstern	25-08-09	1	Naarderbos, Naarden, E. van Dongen, foeragerend
Halsbandparkiet	19-09-09	32	Wijk Hoefijzer, Loenen, E. van Oort, overvliegend
Kerkuil	18-08-09	1	Oud Naarden, Naarden, VRS, foeragerend en wegvliegend
Bosuil	13-09-08	1	Woensberg, Blaricum, D. Jonkers, uitsluitend gehoord
Ransuil	05-08-09	1	Wijk Hoefijzer, Loenen, H. en N. van Tol, uitsluitend gehoord
Groene Specht v.a.	30-06	4x	4 locaties, E. van Dongen, H. en N. van Tol, VRS, veelal roepend
Nachtegaal	09-06-09	1	de Dode Hond, Blaricum, D. Jonkers, zingend
Gekraagde Roodstaart	27-04-09	3x	Gebed zonder End, Westerheide, A. Vermeule, allen zang
Braamsluiper	27-06-09	1	Bijvanck, Blaricum, D. Jonkers, luid zingend
Bonte Vliegenvanger	16-05-09	1	Golfbaan Eemnes, D. Jonkers, zingend
Zwarte Mees	12-07-09	1	Wijk Hoefijzer, Loenen, H. en N. van Tol, foeragerend
Boomklever	26-07-09	1	Oud Naarden, Naarden, VRS, uitsluitend gehoord
Wielewaal	21-06-09	2	Naardermeer, Naarden, P. van de Poel, overvliegend
Roek	29-06-09	15	Wijk Hoefijzer, Loenen, H. en N. van Tol, foeragerend
Raaf	30-03-09	1	Aardjesberg, Westerheide, A. Vermeule, overvliegend
Goudvink	26-07-09	2	Oud Naarden, Naarden, VRS, luid overvliegend

KOEKOEK

*Ik wist niet dat een koekoek vliegend
zijn koekoek roept op korte grauwe vleugels,
ik dacht, hij roept en zit.*

Chris J. van Geel
Uit: 'Verzamelde Gedichten' 1997
Uitgeverij G.A. van Oorschot

Ontvangen literatuur

Samenstelling: Paul Keuning

Dit is een selectie uit de lijst van tijdschriften gericht op vogelnieuws, met name uit de regio.

Argus jrg. 34 (2) juli 09. Faunabescherming. H. Niesen 'Nieuwe kans voor de natuur op de Maasvlakte', de broedplekken van de Zilvermeeuw en de Kleine Mantelmeeuw wordt veilig gesteld. P. de Jong 'Raad van State beperkt mosselvisserij'. R. Stockmann 'Legaal stropen'. Het goedkeuren van de Faunabeheerplannen door de provinciale Faunabeheereenheden is een wassen neus, waarna de jagers weer rustig vijf jaar hun gang kunnen gaan. H. Niesen 'Ganzen en schade'. De ganzenverdelgingspraktijk is kortzichtig, duizenden ganzen vergassen in een bepaald gebied lost niets op; dat gat wordt snel weer ingevuld door ganzen van elders. R. Snep 'Natuur op bedrijventerreinen'. Voorbeelden in het buitenland tonen aan dat hier weldegelijk mogelijkheden liggen.

Dier en Milieu jrg. 84 (3) juni. 09 Vakblad voor handhavers op het gebied van Dier en Milieu. Grote groepen rondvliegende ganzen vormen een toenemend gevaar voor Schiphol. R. Engelbertink (Universiteit Wageningen) constateert dat vogels die aan de kust broeden steeds vaker verstoord worden. Verder worden in het kader van de begripsbepaling rond de Flora- en faunawet de voorwaarden voor het inventariseren (van bijvoorbeeld vogels) in de vrije natuur onder de loep genomen. Pauline Verheij zegt bij haar afscheid als redacteur van Dier en Milieu dat ze zeer onder de indruk is van Rob Bijlsma die zeer gepassioneerd al tientallen jaren roofvogels beschermt.

Dier en Milieu jrg. 84 (4) aug. 09 M. Pol 'Voorlichtingscampagne Roofvogels in Beeld'. De Friese Milieufederatie en het IVN willen de roofvogels positief in beeld brengen om tegenwicht te bieden aan de ernstige roofvogelvervolg in de provincie.

De DompHoorn jrg. 43 (2) juni 09. Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden. B. de Groot constateert dat Tiengemeten een prachtig natuureiland geworden is. J. Lemcke stelt de Grauwe Vliegenvanger centraal. P. Solleveld 'De werkgroep nestkasten controleerde vorig jaar 169 nestkasten'.

Interessante soorten: Boomkruipers (3x), tweemaal Gekraagde Roodstaart en tweemaal Grauwe Vliegenvanger. R. Wiering schrijft over de Grote Zilverreiger, een soort die langzaam toeneemt in Nederland en ook in de winter lang niet altijd meer wegtrekt. **De DompHoorn** jrg.43 (3) sept. 09. Geen specifiek vogelnieuws, wel een interessante lezing op 3 dec. over de Utrechtse Heuvelrug door Alexander Koenders.

Tussen Duin & Dijk jrg. 8 (2) 09 Landschap Noord-Holland N. Zutt - v.d. Made 'Steenlopers willen stenen., Kleurringen moeten uitsluitel geven over de broedgebieden van de hier gesignaleerde Steenlopers: N-Europa of Groenland. D. v. Lunsen 'De Kwak, een zeldzaamheid.'

Tussen Duin & Dijk jrg. 8 (3) 09. J.J. Vlug 'Roodhalsfuten in de broedtijd in Noord - Holland'. let op mogelijke broedgevallen in onze omgeving. T.v.d. Chijs 'Vogels op geïnundeerde bollenpercelen'. Meer dan 80 soorten worden regelmatig waargenomen; bijzonder is het jaarlijks terugkeren van Lachsterns. R. Schram 'Oeverzwaluwwand aan de Ouderkerkerplas'. Succes vanaf het begin, met soms over de honderd broedparen.

Dutch Birding jrg. 31 (3) 09 Tijdschrift voor Palearctische vogels. Van de 70 bladzijden zijn alleen de laatste tien in het Nederlands geschreven. Bij de 'Recente meldingen' staan de Witoogend in Huizen en de Roodpootvalken op de Vijfhoek. 'DB Actueel', gaat over de Spaanse Mussen bij de Eemshaven. G. M. Kirwan e.a 'Taxonomie, herkenning en status van de Woestijnmussen'. Van de drie ondersoorten is met name de Centraal Aziatische *Passer simplex Zarudnyi* zo opvallend anders gekleurd dat dit wel als een aparte soort gezien kan worden. Al Vrezer 'Melanisme en kleurvariatie bij de ondersoort *Macroura* van de Oeraluil'. Melanisme betekent erg donker, bijna zwart waardoor patronen en strepen nauwelijks zichtbaar zijn. Bennie v.d. Brink ving op het ringstation Elburg een Snor met kleurafwijking.

Dutch Birding (4) 09 R. Slaterus 'Broedgeval van Noordse Kwikstaart bij Spaarndam in 2008 (vermoedelijk)'. L. Edelaar ontdekte in 2006 op het Landje van Geijssel bij Ouderkerk een Siberische Taling. O. Plantema 'De Albatrossen en de Pinguïns van de sub-Antarctische eilanden ten zuiden van Nieuw Zeeland en Australië'. D. Monticelli en V. Legrand legden de gewoontes van de Algerijnse Boomklever vast in woord en beeld. Bijzondere waarnemingen, een paar krenten uit de Gooise pap: de Ralreigers in de Bovenmeent en het Kleinste Waterhoen in de polder Achteraf.

De Grauwe Gans jrg. 25 (2) juli 09. H. Koffijberg 'Vogeltrek over de IJmeerdijk in 2008'. M. Bouscholte beschrijft 'zijn eigen plot': de Plas Lepelaar, waar je naast de Spotvogel en de Wielewaal, vossen en de boommarter tegen komt. J. Nagel 'Oeverzwaluwen in Flevoland', betonnen kunstwanden zijn misschien niet zo natuurlijk, ze hielpen wel mee om 2008 tot een zeer succesvol jaar te maken.

De Kieft jrg. 33 (3) sept. 09. Vogelbeschermingswacht Zaanstreek. Dit kwartaalblad is een voortzetting van *De Grutter*, het ziet er goed uit en is maar liefst 60 bladzijden dik. J. Noordijk e.a. 'De avifauna van de Enge Wormer: de wintergasten'. Niet de zeldzaamheid maar de aantallen maken deze polder bijzonder. Ed Staats 'Goed jaar voor de Oeverzwaluwen in de Zaanstreek, 44% stijging!'

De Kruisbek jrg. 52 (3) juni 09. Vogelwacht Utrecht. G. v. Haaff 'Onderzoek aan Eksters in de wijk Schothorst in Amersfoort'. Van 2002 tot 2006 nam het aantal territoria toe van 26 tot 70. F. v. Maurik 'Excursie Tiengemeten, wie er niet bij was heeft echt wat gemist!' R. Lensink doet 'Onderzoek aan Grauwe Ganzen rond Schiphol 2009/2010'. De bewegingen van deze vogels met een groene halsband worden in kaart gebracht. 'Wat doe je met een vogelkadaver?' Bij Naturalis zijn ze blij, ook met de gewone vogels.

De Kruisbek (4). Tegen Houten aan ligt het nieuw aangelegde bos Nieuw Wulven. J. Steenberg coördineerde daar de inventarisatie 2008. Met acht broedparen van de Bosrietzanger en drie Sprinkhaanzangers toch een leuk gebied!

Limosa jrg. 82 (1) 09. H. Potters 'Broedbiologie nestkastbewonende Holenduiven in westelijk Noord-Brabant'. J. G.B. v. Dijk e.a. 'Reproductie van de Kokmeeuw in kust- en binnenlandkolonies'. Langs de kust is het broedsucces groter dan in het binnenland. Predatie, ook onderling dus van soortgenoten, speelt hierbij een rol. F. Cottaar 'Kleine Rietganzen benutten tijdens het najaar in Friesland geogste maïsakkers als nieuwe voedselbron'. H. Verkade 'Influx van Houtsnippen langs de Hollandse kust in januari 2009' Strengere koude verdreef de Houtsnippen van centraal Europa naar de gematigder kuststreken. M. Boerner en O. Krüger 'Andermans veren', correlatie tussen agressief gedrag en licht of donker verenkleed. D. Hasselquist Vogelzang kost veel energie blijkt uit het artikel 'Een lege maag uit volle borst'. K.L. Evans 'Plattelanders bevolkten de stad.', Merels uit de stad verschillen genetisch niet veel van de Merels op het platteland. Verder een verslag van de NOU-themadag op 28 maart jl. over 'Vogels en recreatie'.

Meerkoet jrg. ? (2) 09 Natuurvereniging Wierhaven. R. Schouw 'Huiszwaluwen in het werkgebied in 2008'. Het was met 641 nesten weer een goed jaar. B. Winters 'IJsvogels in het vangnet'. In het Robbenoordbos bij Wieringermeer worden regelmatig IJsvogels gevangen en geringd.

Mens & Natuur jrg. 60 (2) zomer 09. IVN Nederland. Er wordt door IVN Veluwezoom extra aandacht gevraagd voor Steenuilen en daarmee voor kleinschalig cultuurlandschap. J. Pikkaart 'Buitenschools vang je ze zo!' Een pleidooi om de zeker aanwezige belangstelling bij kinderen voor de natuur en voor vogels in banen te leiden via o.a. de naschoolse opvang.

Mens & Natuur (3) herfst 09 P. Böhre 'Trekvogels en statistieken, de spanning geeft een kick'. Waarom besteden duizenden vogelaars tienduizenden uren om bijna 20 miljoen trekvogels te tellen? Volgens Gerard Troost, een van de tellers, geeft het een kick om zeldzame vogel het eerst te zien, maar ook de grote aantallen zijn indrukwekkend. Spannend om 381.290 Graspiepers op één dag te zien.

Natuur dichtbij! jrg. 36 (2) feb. 09. Landschap Noord-Holland. In de rubriek 'Natuur en landschap ontwikkelen', wordt melding gemaakt van de vele ijsvogelwanden

die door de Postcodeloterij op initiatief van Jelle Harder aangelegd konden worden. F. Buissink 'Op de Vinkenbaan', een interview met de schrijvers van het boek met deze titel. Sinds het begin van het Vogelringstation Castricum werden daar 350.000 vogels geringd, waaronder vele zeldzame. Gaat niet over vogels, toch interessant: Frans Buissink zijn artikel over de grafheuvels op de Zuiderheide.

Natuur dichtbij! (3) sept. 09. Geen specifiek vogelnieuws.

Natuur Nabij jrg. 36 (2) mei 09. IVN Eemland J. v. Asselt Terugblik op de 'Landelijke Steenuildag 17 jan 09', het is belangrijk om het hele leefgebied vanuit het perspectief van de Steenuil in ogenschouw te nemen. Soest spant zich in om de Stadsvogelprijs 2009 in de wacht te slepen. In dat kader is een supermussenkast met 14 geschakelde woningen opgehangen. Ook de maakte de uilenwerkgroep kasten voor de Bosuil en andere holenbroeders.

Natuur Nabij (3) sept. 09. Nieuws van het uilenfront: 2009 het was een slecht jaar voor de Kerkuil, intussen is in Soest een record van zeven Steenuiltjes geringd. Wil je zien hoe een zwaluwenhuis eruit ziet? Neem een kijkje op de Korte Brinkweg in Soest. Volgens Roel van Wijk, coördinator van weidevogelwerkgroep De Wulp, laten de resultaten over de afgelopen jaren een sterk dalende lijn zien.

Onze Waard jrg. 40 (1) voorjaar 09. Natuur- en vogelwacht 'De Alblasserwaard' G. de Lange - Mes 'Zo dom als een Kolibrie'. H. Krens 'Verslag van de WeideVWG'. De Alblasserwaard is pilot in het project Nederland Weidevogelrijk. Met diverse maatregelen wordt gestreefd om het voor o.a. de Grutto aantrekkelijk te maken: vaste mest op het weiland, stukken plasdras houden en bescherming tegen verhogering en predatie. Een aanwezige boer stelt dat hij karig beloond wordt voor zijn vele inspanningen. A. Stip World Birdwatch 2008: 73 soorten!

Onze Waard (2) zomer 09. J. Andeweg 'Weidevogelwerkgroep. Een eerste impressie van het afgelopen voorjaar Prettig dat de stagiaires nog enkele weidevogels gezien hebben. A. Stip 'Voorjaars trek over de telpost Kinderdijk in 2009' Ter illustratie de roofvogeltelling op 10 april wanneer hier twee Rode Wouwen geteld worden, 8 Sperwers, 20 Buizerds, één Visarend, 3 Smellekens en één

Slechtvalk. P. Bieren 'Zeer zeldzame Grijze Wouw doet Alblasserwaard aan'.

Sovonnieuws jrg. 22 (2) juni 09.

Vogelonderzoek Nederland. F. Hustings, E. v. Winden 'Buidelmees op zijn retour'. Nederland zit op de rand van zijn verspreidingsgebied. Op veranderingen in de kerngebieden in het buitenland hebben wij geen invloed. H. v.d. Jeugd 'Opvangbeleid overwinterende ganzen en Smienten 2005-08'. Het doel om deze vogels in foerageer- en natuurgebieden op te vangen is niet bereikt, de stuurbaarheid valt tegen. A. Boele 'Monitoring Steenuilen 2003-08: een succes' Er wordt in veel meer gebieden specifiek op Steenuilen geteld. J. v. Bruggen 'Grote Stern en Dwergstern beleven weer een hoogtepunt in 2008!' O. Klaassen 'Slaapplaatstellingen van Grote Zilverreigers'. Een toenemend aantal overwintert in ons land, preciezere teldata hierover zijn nodig. Interview met B. Dijkstra en S. Boonstra over 'Een onzichtbare vogel', het gaat hier over de Kwartelkoning. Het gebied van de Drentse Aa wordt onder hun leiding 'crex-vriendelijk' beheerd. M. v. Weperen e.a. 'Waar roepen Kwartelkoningen in het rivierengebied?'

De Steenloper jrg. 27 (2, zomer) 09. VWG Den Helder e.o. A. Smit-Zijm toont in 'De activiteiten van het promoteam 2008' aan dat Den Helder behoorlijk aan de weg timmert. K. Rebel over vogels in 'Natuurlijk New York'. H. Post WG Steenuilen heeft na overdracht beheer veel achterstallig onderhoud. F. Geldermans 'Verslag van de Zeetrek 2008'. S. v.d. Berg-Blok 'WG Blauwe Reiger', getracht wordt overzicht te krijgen op de stand van de reigerkolonies. S. v.d. Berg-Blok 'Verslag van activiteiten WG Stookolieslachtoffers.'

De Steenloper (3) 09. F. v. Vliet 'Bericht van de werkgroep stadsvogels' De Gierzwaluwen werden niet systematisch geteld, wel werden er 12 broedparen geteld. Onder het kopje 'Meeuwen in de binnenstad van Den Helder' komt men tot de slotsom dat het weinig zin heeft de overlast door meeuwen te bestrijden, respecteer haar dus maar.

De Takkeling jrg. 17 (2) 09. Rob Bijlsma klimt al meer dan 40 jaar lang in bomen om eieren en jongen te meten en te wegen. Dat werd op 18 mei beloond met een koninklijke onderscheiding. In zijn weerwoord stelt Rob dat 'Roofvogels niet voor de show zijn!' R. v. Zwieten 'Geslaagd broedgeval van Wespendif

in Zuidelijk Flevoland in 2006. R. Bijlsma en Th. v.d. Mortel 'Veeruitstoot bij een Wespandief'. J. v. Diermen e.a.. 'Terreingebruik van Wespandieven op de Veluwe' Met op de rug bevestigde dataloggers werden ruim een maand lang alle verplaatsingen van een drietal Wespandieven geregistreerd. Het bleek dat gebieden met grote recreatiedruk gemeden worden. P. de Boer e.a. 'Na 20 jaar weer succesvol broedgeval van Rode Wouw in Nederland.' R. Bijlsma 'Geheele botbreuken van een Sperwer en sterfte'. Er is meer onderzoek naar sterfte bij roofvogels nodig om te mogen stellen dat opknappen en opvangen in een asiël leidt tot goede overlevingskansen. M. Verrips, H. Sevink en H. de Rooij over 'Eerstejaars Boomvalken'

De Tringiaan jrg. 32 (2) mei 09. VWG Schagen e.o. R. Costers 'Purperreigers in de Noordkop'.

De Tringiaan (3) aug. 09. Uit de rubriek 'Het Zwanenwater actueel' blijkt dat dit een gebied is om in de gaten te houden, dit jaar sneuvelden maar liefst acht fenologische records. De Bonte Vliegenvanger kwam 14 dagen eerder aan dan ooit! En ondanks de koude winter was het Zwanenwater in 2009 een aantrekkelijk gebied voor de Cetti's zanger: niet eerder waren hier 6 territoria.

Vanellus jrg. 62 (3) 09. 'Wetenschappelijk onderzoek: -Grutto's for you- levert nieuwe inzichten op', bijvoorbeeld dat succes voor een belangrijk deel afhangt van het netwerk van mensen dat die verandering in beleid moeten uitvoeren. In de rubriek *Bijzonder Vogelnieuws* extra bescherming bij de invliegopening van de kerkuilnestkast voor de steenmarter. J. Drop 'Kerkuilen adopteren steenuiljong'.

Vanellus (4) 09. Honderd jaar 'Wilsterflappersferiening' Het vangen van Goudplevieren vindt sinds 1909 in verenigingsverband plaats. Vroeger voor

consumptie, nu voor wetenschappelijk onderzoek. Verder toont de commissie uilen aan dat ook de Kerkuilen ontkerkelijken: gebruikten in 1980 nog 31,5% van de broedparen een kerk als broedplaats, in 2008 was dat nog maar 3,5%. Veelal wordt er nu gebroed in boerenschuren.

Het Vogeljaar jrg. 56 (6) 08. E. Staats '65 jaar Vogelbeschermingswacht 'Zaanstreek'. F. Franssen 'Een halve eeuw Vogelwacht Utrecht'. W. Smeets 'Aalscholvers en beroepsvissers: een voortdurend spanningsveld'.

Het Vogeljaar jrg. 57 (3) juni 2009. Tijdschrift voor vogelstudie en vogelbescherming. J. Philippona 'Het braakleggen van bouwland'. Op en bij de Planken Wambuis (omgeving Ede) pakt het braakleggen zeer gunstig uit voor de Veldleeuwerik. M. Buisse 'Grondeleenden en steltlopers in Zeeuws-Vlaanderen'. De nieuwe natuurontwikkelingsgebieden zijn zeer in trek bij de twintig onderzochte vogelsoorten. Ook in het Verdronken land van Saeftinge doen de eenden en steltlopers het goed, dit in tegenstelling tot de situatie in de reguliere landbouwgebieden, waar de aantalsontwikkeling negatief is.

Vrienden van t Gooi jrg. 2009 (2) Vereniging van Vrienden van het Gooi en omstreken. D.A. Jonkers 'Vogelringstation Het Gooi'. Al vijftig jaar worden vogels op diverse plekken, maar ook langs de Gooimeerkust, gevangen voor wetenschappelijk onderzoek. Belangrijk voor het verkrijgen van gegevens over o.a. de jaarlijkse reproductie, de conditie en overlevingskansen.

IJsselmeer Berichten jrg. 37 (3) 09. Dubbelinterview over het bouwen in het Markermeer met Adri Duivesteijn, wethouder Almere en prof. Han Meyer 'Grootgroeien ten koste van het Markermeer?'

De hier besproken tijdschriften zijn er voor alle leden van onze vogelwerkgroep. Nieuwsgierig geworden naar een van de zeer beknopt samengevatte artikelen? Neem op een lezingavond even contact op met Bep Dwars-van Achterbergh.

Mutaties Ledenbestand

Nieuwe leden

H J HENDRIKS	BACHLAAN 1	1411 JB	NAARDEN	035	6943239	G
MW D.M.J KLIPPEL-KOET	RUTHARDLAAN 12	1406 RS	BUSSUM	035	6931041	H
MW C.J. V. DE KOOIJ	COLENZO 32	3761 GG	SOEST	035	6021775	G
M F LOERAKKER	SPECHT 20	1187 BZ	AMSTELVEEN	06	12074027	G
MW M E VAN WAART	BRINKLAAN 135A	1404 GC	BUSSUM	035	6917117	G
R W WOUTERS	VOORMEULENWEG 77	1402 TH	BUSSUM	035	6915622	H
T A WOUTERS	VOORMEULENWEG 77	1402 TH	BUSSUM	035	6915622	G

Bedankt

MW E C BEELS	IR. MENKOLAAN 11	3761 XJ	SOEST	06	22555086	G
P VD BERG	VAN SPEIJKLAAN 75	1215 SE	HILVERSUM	035	6834665	G
MW C VAN DEN BERG	DR. SCHAEPMANLAAN 76	3702 XJ	ZEIST	030	6927846	G
MW M BLOMHERT-JANSSE	KLAASKAMPEN 35	1251 KN	LAREN	035	5382609	G
B BRUSCHE	VROUWENZAND 53	1274 CE	HUIZEN	035	5266453	G
J J VAN EIJDEN	ZENDERSTRAAT 29	1223 DR	HILVERSUM	035	6240938	G
T W HOFMAN	DIEPENDAALSEDRIFT 33	1213 CN	HILVERSUM	035	6282149	G
P HOLLANDER	EIERLANDEN 21	1274 CM	HUIZEN	035	5242576	G
G J J KNOET	ANJERHOF 8	1338 TP	ALMERE	036	5372545	G
F DE LANGE	DELPHINE 7	1391 RC	ABCOUDE	0294	284247	G
MW N DE LANGE-WILDSCHUT	DELPHINE 7	1391 RC	ABCOUDE	0294	284247	H
MW F VAN VLIET	GANSOORDSTRAAT 22	1411 RJ	NAARDEN	035	6941132	G
R T VAN ZON	BRINK 6	1399 GW	MUIDERBERG	06	44124065	G

EENDEN

*Ze zijn al weg uit water
en moeilijk van bewegen
verruilen zij hun zwijgen
voor angstaanjagend kwaken.*

*Op de begroeide oevers
klapwieken zij omdat ze niet
hun snavel ongestoord
in water kunnen steken.*

*Met tegenzin op vleugels
verlaten zij de grond,
hun zware lichaam trekt
uit zicht het donker in.*

Chris J. van Geel
Uit: 'Verzamelde Gedichten' 1997
Uitgeverij G.A. van Oorschoot

Beleid en Begroting 2010 Algemeen

In 2009 en 2010 zijn of worden verschillende ervaren bestuursleden opgevolgd door nieuwe leden. Het vernieuwde bestuur wil in 2010 allereerst werken aan goede onderlinge verhoudingen binnen de vereniging en aan een gezamenlijke visie. Dit sluit aan op discussies in het huidige bestuur over het functioneren van de vereniging en over de rol en positie van de verschillende werkgroepen en subgroepen. Het bestuur ziet de vereniging als een bottom-up organisatie, waarin vele groepen bijna zelfstandig activiteiten uitvoeren. Het bestuur heeft de taak deze activiteiten te ondersteunen, te stimuleren, te faciliteren en onderling af te stemmen.

- De vereniging bestaat al lang en kent daardoor veel tradities. Dat is een sterke basis, maar maakt de vereniging kwetsbaar als vernieuwing uitblijft. Daarom wil het bestuur meer aandacht besteden aan vernieuwen, doorstromen, kennisoverdracht, ruimte geven aan nieuwe activiteiten en meer leden betrekken bij de activiteiten. Hierover wordt binnen de vereniging de discussie voortgezet in gesprekken van het bestuur met de verschillende werkgroepen. In deze gesprekken wordt meer duidelijkheid verkregen over de posities van de groepen en over wederzijdse verwachtingen. Het resultaat van dit proces kan worden vastgelegd in werkafspraken en in een meerjarenbeleidsplan voor de vereniging met een visie op de verdere ontwikkeling en hoofdlijnen voor de activiteiten.

Gesprekspunten zijn verder het opvangen van nieuwe leden, de afstemming op andere groepen en doorstroming in de leiding. Onderwerpen die om afstemming vragen zijn o.a. de deelname van (veel) niet-leden (weidevogelbescherming, roofvogelwerkgroep), een werkgebied dat afwijkt van dat van de vereniging (roofvogelwerkgroep), het werken met een aparte financiële bijdrage van de deelnemers (ringstation, roofvogelwerkgroep), de financiële verhouding met de Vogelwerkgroep, het werken met een ander bestuurlijk kader (ringstation en landelijk Vogeltrekstation) en het namens de VWG naar buiten optreden. Het bestuur wil via overleg en afspraken meer duidelijkheid creëren. Het uitgangspunt daarbij is om ruimte te geven voor

maatwerk. Verwacht wordt dat dit proces tot meer samenwerking zal leiden, minder strubbelingen, meer continuïteit en meer plezier in het werk. De "inhoud" van het werk van de Vogelwerkgroep wordt ontwikkeld in de Subgroep Avifauna. In deze groep wordt ook meer aandacht gegeven aan onderlinge discussie en het ontwikkelen van beleid. Er wordt doorgedaan met ledenwerving en het opzetten van een digitaal archief. Eind 2009 is het Bestuurshandboek geactualiseerd en dient verder te worden bijgehouden.

De verenigingsactiviteiten en vogelonderwerpen zullen via de pers meer naar buiten worden gebracht. Aandachtspunten zijn ook de externe profilering van de Vogelwerkgroep en de samenwerking met andere natuurorganisaties in het Gooi.

Naast de bestuurlijke intenties blijven het beleid en de begroting voor 2010 gericht op het goed functioneren als vereniging en het goed voortzetten van de bestaande activiteiten. In deze begroting is dat uitgewerkt door de subgroepen en werkgroepen. Voor de financiële begroting zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Evenwicht van inkomsten en uitgaven.
- De inkomsten uit de contributie zijn bestemd voor algemene verenigingsuitgaven, zoals De Korhaan, bestuurskosten, zaalhuur en organisatiekosten.
- Verschillende subgroepen en werkgroepen hebben eigen inkomsten en uitgaven een eigen werkkapitaal. Er is in principe geen of een kleine geldstroom naar of van de "vereniging". Dit is het geval voor de weekendexcursies, de Commissie Buitenland, de Subgroep Vogelherkenningscursus, de weidevogelbeschermingsgroep, de roofvogelwerkgroep en het ringstation.
- Enkele activiteiten genereren inkomsten die wel in de algemene pot worden opgenomen. Voorbeelden zijn de vergoeding voor het inventariseren van de Loenderveensche Plas en de advertenties in De Korhaan.
- Voor (grote) investeringen of uitgaven wordt gezocht naar financiering uit externe fondsen

Beleid en begroting 2010: beleid in letters en cijfers in €

INKOMSTEN	€14.850,-
Contributies	(€12.850)
Voorgesteld wordt om de hoogte van de minimumcontributie vast te stellen op €20,- voor gewone leden en €7,- voor gezinsleden.	
Giften	(1.000)
Kijkend naar het verleden kan hiermee rekening worden gehouden.	
Rente	(1.000)
ALGEMEEN en BESTUUR	-€3.300,-
huisvestingskosten	(-1.500)
Deze post wordt gebruikt voor zaalhuur bij Westerheem (De Broedplaats), kosten van huishoudelijke dienst en	

inrichtingskosten.	
bestuurskosten	(-1.300)
Hieronder vallen o.a. de secretariaatskosten en de bestuursaansprakelijkheidverzekering.	
Er wordt een begin gemaakt met de digitalisering van het archief. Hiervoor zullen twee externe harde schijven worden aangeschaft.	
Voor de nieuwe penningmeester dient een boekhoudprogramma te worden aangeschaft.	
representatie	(-250)
Dit is een nieuwe post waaruit de diverse kosten voor derden kunnen worden betaald, zoals een bloemetje hier en daar, de kosten van de oorkondes e.d.	

lidmaatschappen (-250)

Onze vereniging onderhoudt ook contacten met andere organisaties, soms op basis van een ruilabonnement.

SG ALGEMENE ZAKEN ledenadministratie -€450,-

Dit omvat o.a. de kosten van acceptgiro's, portkosten, oplopende bankkosten en diversen

SG EXCURSIES -€120,-

Het organiseren van excursies is een wezenlijk deel van de activiteiten van onze Vogelwerkgroep. Het doel van de excursies is het verbreden en verdiepen van de kennis van vogels in verenigingsverband. Daarnaast hebben de excursies ook tot doel nieuwe leden kennis te laten maken met vogels kijken en de onderlinge band tussen de leden te versterken.

- *Gewone excursies*: Ongeveer twee keer per maand (15 tot 20 per jaar) een excursie van een halve of hele dag binnen of buiten het werkgebied van de Vogelwerkgroep.
- *Weekeindexcursies*: Ongeveer twee keer per jaar wordt er een excursieweekende georganiseerd in een gebied buiten ons eigen werkgebied.
- *Openbare excursies*: Ongeveer één tot drie keer per jaar wordt een openbare excursie georganiseerd, waarbij niet-leden worden uitgenodigd om deel te nemen. Deze openbare excursies zijn vooral bedoeld om ook niet-leden kennis te laten maken met vogels kijken en de interesse hiervoor aan te wakkeren. Op deze wijze verwachten we ook de belangstelling voor lidmaatschap van onze Vogelwerkgroep te wekken.

Er wordt gestreefd naar een gevarieerd aanbod van wandel-, fiets-, en auto-excursies en de locaties binnen en buiten het werkgebied van onze Vogelwerkgroep. Voor het leiden van de excursies is uit het ledenbestand een groep excursie-leiders samengesteld. In onderling overleg worden door de groep excursieleiders excursielocaties voorgedragen en excursieleiders voor de respectieve excursies vastgesteld. Dit leidt tot een voortschrijdend excursieprogramma.

Leden betalen contributie en hebben daarvoor onder andere ook recht op gratis deelname aan de gewone excursies, voor zover hier geen speciale kosten voor hoeven te worden gemaakt.

De eventuele kosten die voor gewone excursies worden gemaakt komen daarom ten laste van de algemene middelen van de vereniging. Ook de kosten die de excursiecoördinator maakt in verband met het functioneren van de subgroep en deelname aan het algemeen bestuur, komen ten laste van de verenigingskas. De kosten van de weekends worden integraal door de deelnemers gedragen. Alle kosten voor deze weekeindexcursies worden gedekt door de inkomsten uit deelnemersbijdragen en komen niet ten laste van de algemene middelen van de vereniging. Het excursieprogramma wordt twee keer per jaar in bijeenkomsten van de Subgroep Excursies voorbereid waarbij het programma van de voorgaande periode wordt geëvalueerd. Het programma wordt vervolgens verspreid via het verenigingstijdschrift De Korhaan, de website VWGGooi.nl en het Vliegenvluggertje. Op het moment van het vaststellen van het beleid en de

begroting voor 2010 is het excursieprogramma 2010 gereed. Het voorjaarsweekende zal plaatsvinden in Drenthe en het najaarsweekend op het waddeneiland Ameland. Naar verwachting zullen er weer om en nabij 20 excursies georganiseerd worden, waarvan enkele ook openbaar zullen zijn.

De Subgroep Excursies heeft zich 2009 verder beraden op de weg die zij in de toekomst gaat volgen. Dat proces zal ook doorgaan in 2010. Er zijn diverse ideeën om het excursieaanbod nog gevarieerder te maken. Beoogd wordt meer aan te haken bij de activiteiten die in de Vogelwerkgroep plaatsvinden en daarmee meer gebruik te maken van de aanwezige kennis en ervaring in andere geleidingen van de vereniging. Ook het gebruik maken van andere deskundigen van buiten de vereniging behoort tot de mogelijkheden. Het door laten werken van deze vernieuwingen is een proces dat langzaam maar zeker zichtbaar zal worden in het excursieprogramma. Daarnaast heeft de subgroep het voornemen in 2010 de rol van de excursieleiders en de samenstelling van de subgroep nader te bezien. Ook zal de subgroep zich buigen over de organisatieopzet van de weekenden.

Bijdrage voorjaarsweekend Drenthe	(3.200)
Kosten voorjaarsweekend	(-3.200)
Bijdrage najaarsweekend Ameland	(3.200)
Kosten najaarsweekend	(-3.200)
Overige kosten (vergadering, voorbereiding)	(-120)
Eventuele verschillen worden verrekend met het eigen werkkapitaal.	

COMMISSIE BUITENLAND €0,-

Om beginnende vogelaars op weg te helpen, het enthousiasme voor het vogelen te stimuleren, de kennis over minder vaak voorkomende soorten te verbeteren, de onderlinge contacten te verbeteren en de leden blijvend bij de Vogelwerkgroep te betrekken, wordt één of twee keer per jaar een meerdaagse, buitenlandse excursie georganiseerd. In 2010 wordt tenminste één reis georganiseerd. Tijdens het opmaken van deze tekst waren nog geen definitieve offertes beschikbaar. Omdat deze activiteiten zichzelf financieel dienen te bedruipen, hoeft geen beroep te worden gedaan op de "algemene middelen". Voorlopig wordt gerekend wordt op:

35 deelnemers à €500,-	(17.500)
kosten	(-17.500)
Eventuele verschillen worden verrekend met het eigen werkkapitaal.	

SG AVIFAUNA -€1.565,-
Beleid Coördinatieteam (-500,-)

In 2008 zijn binnen de Subgroep Avifauna drie aandachtsvelden benoemd:

- bekendheid avifaunawerk verhogen
- ondersteunen werkgroepen
- natuurbescherming als gezamenlijk aandachtsveld opnemen in de subgroep

Op initiatief van een aantal leden is in 2009 in twee bijeenkomsten gesproken over het beleid van de Subgroep Avifauna, de doelstelling van de werkgroepen en de rol hierbij van het coördinatieteam. Als doelstellingen van de werkgroepen zijn hierbij benoemd:

- vernieuwing / continuïteit werkgroep;
- promotie van / bijdrage aan bekendheid van de

- Vogelwerkgroep;
- onderzoek / monitoring, volgen van (aantallen) ontwikkelingen vogelpopulaties;
  - bescherming / tegengaan van vervolging, verbetering leefgebied, advies over beheer;
  - kennisvergroting / opleiden (groep en individu).
- Uit een eerste inventarisatie bleek dat:
- de werkgroepen sterk zijn op het terrein van 'onderzoek' en 'bescherming;'
  - vernieuwing, promotie en kennisvergroting minder goed uit de verf komen;
  - alle werkgroepen een smalle basis kennen en continuïteit (in bemensing) niet vanzelfsprekend is
  - ontwikkeling in kennis het werk zowel interessanter als moeilijker maakt;
  - gebiedsonderzoek/broedvogelinventarisaties ontbreken.

Afgesproken is dat alle werkgroepen hun activiteiten toetsen aan de vijf doelstellingen en bekijken waar verandering of verbetering mogelijk is. Het coördinatieteam zou nadenken hoe de werkgroepen ondersteund kunnen worden.

De belangrijkste aandachtsgebieden voor de Subgroep Avifauna als geheel blijven:

- bekendheid avifaunawerk verhogen;
- ondersteunen werkgroepen.

Het beleid of beter actieagenda van het coördinatieteam is hierop gericht.

Actieagenda: Vergroten bekendheid avifaunawerk

- in samenwerking met subgroep cursussen nieuwe leden interesseren voor activiteiten werkgroepen avifauna;
- ondersteuning organisatie thema avonden werkgroepen;
- ondersteuning werkgroepen bij informatie voor website.

Ondersteunen werkgroepen:

- begeleiding nieuwe werkgroepen en opstarten nieuwe activiteiten;
- werkgroep broedvogelinventarisatie (onderbrengen 'werkgroep Waterleidingplassen);
- verwerken, rapporteren en publiceren van onderzoeksresultaten / rapporten

Algemeen:

organiseren van twee jaarlijkse vergaderingen van de Subgroep Avifauna (uitwisseling informatie werkgroepen)

Weidevogelbeschermingsgroep Westelijk Eemgebied

(0)

De algemene doelstelling is de optimale weidevogelbescherming in het gebied.

Tot en met 2009 ontving een aantal boeren legselbeloning en daarnaast vergoedingen voor uitstel van maaien, laten staan van vluchtstroken e.d. op grond van de in 2006 effectief geworden A.I.W. Eemland (Afstemming Instrumenten Weidevogelbescherming Eemland). Met ingang van 2010 zullen de vergoedingen aan de boeren op een andere leest geschoeid worden. Er wordt nog intensief onderhandeld met de betrokken boeren, organisaties en de overheden over de af te spreken maatregelen en de daarvoor te geven vergoedingen. Dit is een moeizaam proces, waarvan de

afloop nog niet vaststaat. Gert Bieshaar is hierbij betrokken namens de weidevogelbeschermers. Wij zouden wel eens onder heel andere omstandigheden moeten werken en het is de vraag of alle boeren dan nog wel meedoen.

Goede beschermers kunnen we altijd gebruiken.

Doelstelling voor de komen periode: het verder verbeteren van de relatie met de boeren (ze spreken ons nog wel eens aan op zaken waar we geen invloed op hebben) en het blijven werken aan begeleiding van 'perspectief biedende' vrijwilligers, door ze mee te laten lopen met de ervaren vrijwilligers.

Middelen: er is maar een beperkt aantal vrijwilligers dat verantwoording wil dragen voor een stukje organisatie / administratie. Veel komt dus neer op de coördinatoren, vooral op Gert. In 2009 zijn we begonnen met het betrekken van vrijwilligers bij deze zaken. Deze werkwijze werpt zijn vruchten af en we zullen trachten hier uitbreiding aan te geven.

We hebben er nog steeds plezier in en gaan vol goede moed verder.

De uitgaven bestaan uit kopieer-, porti-, zaalhuur-, deelnemerskosten e.d.

Boeren, die vergoedingen ontvangen voor legselbescherming, wordt door de vergoeding betalende agrarische natuurverenigingen gevraagd, 10% hiervan te schenken aan de weidevogel-beschermings-organisatie. De schenking is echter volledig vrijwillig! Op grond van in vorige jaren ontvangen bedragen en de toezeggingen van de boeren, verwachten we in 2010 meer dan €1.200 te ontvangen.

In onze andere behoeften wordt voorzien door de landschapsbeheerorganisaties van Utrecht en Noord-Holland, zoals:

1. - markeerstokken;
- nestbeschermers;
- borden 'Vrijwillige weidevogelbescherming' voor aan de hekken van de te belopen percelen;
- veldboekjes, formulieren e.d.;
- instructieboekjes voor vrijwilligers;
- folders, voorlichtingsmateriaal e.d.;
2. verzorgen van cursussen voor aspirant-beschermers e.d.

Eventuele verschillen worden verrekend met het eigen werkkapitaal.

Zwaluwenonderzoek

(-365)

Voor een verantwoord beleid en efficiënte bescherming van soorten zijn harde, betrouwbare gegevens noodzakelijk over aantallen, verspreiding en trends. Het doel van het project is deze gegevens te verzamelen en hiermee een bijdrage te leveren aan nationaal en internationaal onderzoek. Het tweede deel van het project heeft als doel op diverse wijzen in de regio bij te dragen aan de bescherming van de soort.

Het voortdurend op aanvraag of op eigen initiatief bieden van praktische hulp aan zwaluwen en het verlenen van assistentie bij tellingen van deze vogelgroep door het verstrekken van nestelgegevens.

Tot nu toe werd, op enkele uitzonderingen na, pas hulp geboden als er zich problemen voordeden. Vaak kwam die hulp niet op tijd, omdat het onderzoekgebied van de Vogelwerkgroep groot is en de problemen pas op het

allerlaatste moment werdenesignaleerd. Leerervaring wordt opgedaan door samen te werken en gegevens uit te wisselen met organisaties en personen en die een zelfde doelstelling nastreven. Verder wordt gestreefd bij te houden welke relevante publicaties over de zwaluwen verschijnen en worden symposia en andere evenementen bijgewoond waarbij zwaluwen centraal staan.

Zoals beschreven onder doelstelling is dit een lange termijn project. Voor het komende jaar wordt getracht uitbreiding te geven aan het opsporen en bescherming van broedplaatsen. Bij reeds bekende broedplaatsen zal worden getracht deze veilig te stellen. Indien voldoende menskracht kan worden geworven zullen bij potentiële nestelplaatsen in of bij opstallen mogelijkheden worden geboden om nestelen te stimuleren. In sommige gevallen zullen bij nesten eventueel webcams worden geplaatst. Er zal aandacht worden geschonken aan het geven van voorlichting over de soorten en het voorkomen van overlast.

Basisvoorwaarde is dat vrijwilligers beschikbaar zijn om de projecten zowel gedurende korte tijd als langdurig te ondersteunen. Voor het monitoren van Boerenzwaluwen en Gierzwaluwen is dat nog steeds niet gelukt.

Voorlichtingsmateriaal is beschikbaar voor het behoud van bestaande broedplaatsen en het creëren van nieuwe nestelplekken. Indien daar aanleiding voor is wordt de media ingeschakeld om aandacht te schenken aan een project.

Voor de realisatie van de bescherming zijn de coördinator en medewerkers afhankelijk van financiële steun die wordt verleend door de Vogelwerkgroep. Bij beschermingsprojecten worden elders subsidies aangevraagd. Rapportage en andersoortige publicaties vinden plaats als dit noodzakelijk wordt geacht of wanneer er voldoende materiaal beschikbaar is. Daarnaast is er het project 'specifieke bescherming per gemeente'. Dat is een project waarvoor geen einddatum wordt vastgelegd. Het bieden van hulp door het aanbieden van broedplaatsen en het oplossen van problemen staat centraal. Er wordt getracht zoveel mogelijk leden van de Vogelwerkgroep bij het project in te schakelen en een beroep te doen op organisaties, etc. en particulieren met eenzelfde doelstelling.

De zwaluwkringen worden door de coördinator van de Werkgroep Zwaluwen aangestuurd, voorzien van informatie etc. Een of meer leden fungeren per gemeente op hun beurt als coördinator. Van alle leden van de Vogelwerkgroep wordt verondersteld en verwacht dat zij signaleren als ergens iets aan de hand is en van de leden van de zwaluwkringen dat zij bereid zijn om bij problemen in te springen en bij projecten te assisteren. Verder wordt ook verwacht dat zij bereid zijn proactief bezig te zijn met voorzieningen om broeden te stimuleren.

Eventuele verschillen worden verrekend met het eigen werkkapitaal.

Werkgroep Steenuilen (0)

Het steenuilenproject van de Subgroep Avifauna bevindt zich in een rustig vaarwater. Het gebrek aan Steenuilen en aan voldoende animo maakt dat de activiteiten voor 2010 worden beperkt tot Eemnes en omgeving, waar het

enige broedsel in een kast is en enkele losse territoria zijn. Wel worden elders in het werkgebied bekende territoria en losse meldingen gecheckt. Inventariseren heeft geen zin.

Broedvogelinventarisatie

Waterleidingplas Loenderveen (400)

Het project is na de eerste periode van 5 jaren van 2004 t/m 2008 in winter 2008/2009 geëvalueerd. In overleg met Waternet en de betrokken tellers is besloten om voorsnog de reeks van inventarisatiejaren voort te zetten. Het verder volgen van de langjarige ontwikkeling van de broedvogelstand in dit moerasbiotoop wordt als waardevol beschouwd. Ook de groep van tellers beleeft er nog steeds veel plezier aan en wil het onderzoek voortzetten.

In de winter 2009/2010 wordt het verslag van de periode 2004 -2008 geschreven en gepubliceerd. Met Waternet is ook voor de komende jaren een jaarlijkse onkostenvergoeding overeengekomen. Deze is vastgesteld op €1.500 per jaar.

Evenals voorgaande jaren wordt er naar gestreefd om na aftrek van de alle onkosten extra financiële middelen voor de Vogelwerkgroep over te houden. Naar schatting zal het gaan om een bedrag van €400.

Dit broedvogel inventarisatieproject is met de oprichting van de werkgroep broedvogelinventarisaties ondergebracht in deze werkgroep. De coördinatie van het project blijft verzorgd worden door Piet Spoorenberg

Roofvogelwerkgroep (-200)

Het beleid voor 2010 is ongewijzigd.

Roofvogels zijn uitmuntende graadmeters van de leefomgeving. Aan de top van de voedselpiramide krijgen ze alles wat op lagere trofische niveaus gebeurt in geaccumuleerde vorm voor hun kiezen. Klimaat, weer, veranderingen in habitat, voedselaanbod, nestelgelegenheid, mate van menselijke aanwezigheid, allemaal zaken die via roofvogels zijn te meten. Niet voor niets figureren roofvogels prominent in Natura-2000, de Vogelrichtlijn, Gedragscodes ...

Om betrouwbare informatie van roofvogels te verzamelen is veel ervaring en kennis nodig. Zelfs het verzamelen van basale parameters, zoals onderstaande, vergt vele honderden uren veldwerk per seizoen, nog afgezien van een even groot aantal uren achter het bureau.

Door de gegevens in een landelijke database in te brengen (Werkgroep Roofvogels Nederland, SOVON Vogelonderzoek Nederland), krijgt het materiaal een meerwaarde die ijking van lokale gegevens ten opzichte van landelijke mogelijk maakt. De jaarlijkse rapportage, in elk eerste nummer van De Takkeling - het tijdschrift van de Werkgroep Roofvogels Nederland - staat borg voor toetsing en een snel overzicht van het afgelopen seizoen (tevens voorspellende waarde voor het aanstaande seizoen).

In Het Gooi/Utrecht is het onderzoek beperkt tot inzameling van basale parameters, waarmee het lokale reilen en zeilen van roofvogels goed kan worden gevolgd, namelijk:

1. Het tegengaan van roofvogelvervolging en verstoring

- van roofvogelnesten.
2. Het geven van voorlichting over roofvogels en hun plaats en functie in de natuur.
  3. Het verrichten van onderzoek met als doel inzicht te krijgen in de ecologie van de roofvogels, alsmede het verkrijgen van inzicht in de populaties van de verschillende soorten roofvogels in haar werkgebied.
    - 3.1 Het inventariseren van alle paren van de verschillende soorten roofvogels in haar werkgebied.
    - 3.2 Het lokaliseren van hun nesten en het volgen van het broedproces en vaststellen van het broedsucces.
    - 3.3 Het vaststellen van de legselgrootte en het meten van de eieren om het volume te kunnen berekenen. Het aantal eieren en het eivolume zijn o.a. indicaties voor broedsucces en conditie van de oudervogels.
    - 3.4 Door middel van het wegen, meten en ringen van de jongen inzicht verkrijgen in de conditie, overlevingskansen en verspreiding van jongen na het uitvliegen. Een meting van de jongen in de kleine jongenfase geeft inzicht in het broedsucces in die fase en in de conditie van de jongen op dat moment. De metingen maken het mogelijk de groei van de jongen en de verliezen in de kleine jongenfase in beeld te brengen.
    - 3.5 Het verrichten van voedselonderzoek met als doel relaties tussen voedselaanbod en broedsucces vast te stellen.
    - 3.6 Door middel van observaties verkrijgen van inzicht in de vraag of er bij roofvogels sprake is van aanleren van nieuwe gedragingen van oudervogels aan hun jongen.

IJsvogelwerkgroep Gooi en Vechtstreek (0)

Het in stand houden en de monitoring van de bestaande ijsvogelwanden zal de hoofdzaak zijn, maar incidenteel zullen nog nieuwe wanden worden gerealiseerd. Enkele nieuwe vrijwilligers zullen worden betrokken bij het onderzoek. In 2010 zal het per boot onderzoek doen naar IJsvogels op de Vechtplassen worden voortgezet, evenals de verkoop van de in 2008 gemaakte dvd met instructies over ijsvogelwanden. Diverse particulieren en instanties zullen weer van resultaten en advies worden voorzien. De plannen hebben in 2010 geen financiële consequenties voor de Vogelwerkgroep.

Werkgroep Nestkasten (-500)

Het vernieuwen van het nestkastenbestand is bijna gereed. Dit jaar zijn de gebieden Fransche Kamp, Heidebloem en het Smithijzerbos vernieuwd. Ook kwam er een nieuw gebied bij, het NTKC-terrein aan het Gooimeer. Voor 2010 staat nog op het programma het vernieuwen van de nestkasten op de Snip en Spanderswoud. Voorts zijn er drie projecten gestart :
 Project 1 : Het ringen van alle jongen van Boomklevers en Bonte Vliegenvangers.
 Project 2 : Het maken van 50 boomstamkastjes voor Kuifmees en Boomkruiper.
 Project 3 : Het maken van 40 nestkasten speciaal voor de Gekraagde Roodstaart; deze worden opgehangen op

plaatsen waar deze vogel nog voorkomt. Verder worden er nog 50 koolmeeskasten gemaakt om op Bikbergen en st. Michael de verhouding tussen Koolmees en Pimpelmees te verbeteren. Om bosuilkasten beter te kunnen controleren zonder verstoringen, wordt overwogen een infrarood camera aan een uitschuifbare aluminium stok aan te schaffen, met accu en beeldscherm. De kosten hiervan zijn nog niet bekend.

Werkgroep Eempoldertelling (0)

De doelstelling van de Eempoldertellingen is:

- Monitoring van alle vogels in de westelijke Eempolders door middel van veertiendaagse tellingen vanaf de openbare wegen.
- Redelijk goede vogelaars de gelegenheid te geven meer ervaring op te doen in het doen van tellingen.
- Regelmatige rapportage van de resultaten van de tellingen.

Concreet betekent dit voor het beleid in het komende jaar:

- Voortzetten van de tellingen op de tot nu toe gebruikelijke manier. Essentieel voor deze telling is dat de resultaten vergelijkbaar zijn met die van de vorige jaren. Daarom kunnen er geen belangrijke veranderingen aangebracht worden.
- De resultaten in wijdere kring verspreiden, bij voorbeeld door artikelen in De Korhaan.
- Werving van nieuwe tellers. Het aantal is voldoende, maar met meer tellers wordt het schema wat ruimer.
- Volgens schema moet er een rapport komen over de jaren 2003 t/m 2008. Hoewel het vorige rapport nog niet zo lang uit is lijkt het niet verstandig om de achterstand weer op te laten lopen. Daarom zullen we er naar streven om in 2010 een rapport uit te brengen. Alle kosten voor de tellingen worden gedragen door de deelnemers. De organisatie heeft daarom geen begroting. Als er een rapport komt zal het drukken betaald moeten worden. De financiering van het vorige rapport gaf problemen. Daarom lijkt het verstandig dat de Eempoldergroep de financiering gaat onderzoeken.

Telpost Corversbos (0)

De activiteiten zijn gestopt. Eventuele andere mogelijkheden zijn nog niet bekend..

Tuinvogelonderzoek (-200)

Het beleid voor 2010 is ongewijzigd. Het beleid van het Tuinvogelonderzoek, dat al vele jaren loopt, is er op gericht om na te gaan in hoeverre er in de loop der jaren veranderingen optreden in de vogelbevolking van onze tuinen. Hierbij wordt speciaal aandacht besteed aan de huismus, die in het Gooi in tegenstelling tot veel stedelijke gebieden, niet afneemt.

Ringonderzoek Vogelringstation Het Gooi (-200)

Het beleid voor 2010 blijft ongewijzigd. De inkomsten bestaan uit bijdragen van de deelnemers, subsidies en een bijdrage van de VWG. De uitgaven bestaan uit ringen en mistnetten met bijbehorende spullen.

SG NATUURBESCHERMING (0)

De activiteiten van de voormalige Subgroep Natuurbescherming zijn ondergebracht bij de Subgroep Avifauna.

SG COMMUNICATIE -€11.100

De subgroep Communicatie is gericht op de het onderhouden van de contacten tussen de leden onderling en het verstrekken van informatie aan de leden, maar ook aan derden zoals de overheid en het publiek. Dit gebeurt via het verenigingstijdschrift De Korhaan, ledenavonden en contactavonden, de interne nieuwsbrief Het Vliegenvluggertje, de website, de promotieshop, folders en het onderhouden van contacten met de pers. De plannen voor 2010 zijn:

- De ledenavonden en contactavonden worden op de huidige voet voortgezet. Er is uitgegaan van negen lezingen. De verenigingsruimte De Broedplaats wordt gebruikt voor vergaderingen, werkgroep-bijeenkomsten (Werkgroep Avifauna) en contactavonden. De kosten voor deze ruimte zijn opgenomen bij Algemeen en Bestuur. De ledenavonden zijn gericht op onderhoudende presentaties over vogels in binnen- en buitenland. Eind 2009 is Wim le Clercq gestopt met de organisatie en is een team van drie leden gevraagd om de opzet van de lezingenavonden te evalueren en de organisatie voort te zetten. De vijf contactavonden zijn meer gericht op informatie en onderlinge discussie, en worden in overleg met de Subgroep Avifauna ingevuld
- De begroting voor De Korhaan is gericht op vijf nummers en een gelijkblijvend kostenniveau. De oplage is in 2009 verhoogd van 700 naar 750 exemplaren (+ €500). De omslagen zijn eind 2009 gedrukt voor twee jaar (+ €1.000). Hiervoor is een nieuw ontwerp gemaakt. Er worden door de financiële crisis geen inkomsten uit advertenties verwacht. De redactie bestaat uit een team, met een goed uitgewerkte taakverdeling.
- Indien haalbaar worden de welkomstbrochure voor nieuwe leden en de folder van de Vogelwerkgroep in 2010 vernieuwd.
- De website wordt steeds verder ontwikkeld. De nadruk ligt hierbij op een actief gebruik door de verschillende werkgroepen binnen de vereniging en een goede presentatie naar buiten. De mogelijkheden voor het digitaal invoeren van waarnemingen en broedvogelgegevens, worden steeds meer gebruikt.
- De promotieshop wordt ingezet bij interne activiteiten, zoals de ledenavonden (lezingen) en bij externe activiteiten. De verkoop van artikelen is niet de eerste prioriteit. De nadruk ligt op promotie van vogelbescherming en de Vogelwerkgroep.
- Aan de interne nieuwsbrief zijn geen extra kosten verbonden.

In 2010 willen we meer aandacht besteden aan de externe communicatie. Het gaat daarbij om het presenteren van de vereniging naar buiten, het uitdragen van de doelstelling en het geven van voorlichting. De redactie van De Korhaan zal daarbij ondersteuning verlenen.

Ledenavonden (-1.600)
Tijdschrift De Korhaan (-9.000)

Website (-250)
Algemene kosten (-250)

SG VOGELHERKENNINGSCURSUS €0,-

De Subgroep Vogelherkenningscursus kent van oorsprong een jeugd- en een volwassenencursus.

Jeugdcurcus

Als gevolg van een verminderde belangstelling is er door de leiding van deze cursusgroep afgesproken dat er dit seizoen geen cursus meer worden georganiseerd. Er wordt nagedacht over een doorstart, met mogelijk een ander concept. In welke vorm dat zal zijn is nog niet bekend.

Volwassenen

Op een ontspannen manier de cursisten (zowel leden als niet - leden) laten kennismaken met basale aspecten van de kennis van vogels. Tevens verder uitbouwen van al aanwezige kennis. De opzet is zo dat we de mensen nieuwsgierig maken en ook verwonderd willen laten staan over wat je allemaal nog kan leren van - en in de natuur. De inhoudelijkheid van de cursus up to date houden door feedback met de cursisten zelf d.m.v. gesprekjes.

Er zijn twee cursusperioden: in het voorjaar en in het najaar. Per periode nemen ongeveer 50 cursisten deel aan de cursus. Een cursusperiode omvat zes lesavonden en vier excursies. Verder proberen we de cursus zowel inhoudelijk als ook presentatietechnisch doorlopend te vernieuwen om deze op een eigentijdse manier aantrekkelijk te houden. Gebleken is dat de opzet van deze cursus een groot succes is, want voor zowel de voor- als de najaarscursus is een wachtlijst.

De financiële middelen worden opgebracht door de cursisten zelf en overschotten worden gereserveerd voor eventuele grotere aanschaffingen.

Deelnemersbijdrage (3.240)
Kosten (-2.740)
Onvoorzien (-500)
Eventuele verschillen worden verrekend met het eigen werkkapitaal.

SAMENVATTING

Omschrijving	Inkomsten	Uitgaven
Contributies	12.850	
Giften	1.000	
Rente	1.000	
Algemeen en Bestuur		3.300
Subgroep Algemene Zaken		450
Subgroep Excursies		120
Commissie Buitenland		0
Subgroep Avifauna		1.565
- Algemene activiteiten Subgroep Avifauna		(500)
- Weidevogelbeschermingsgroep Westelijk Eemgebied		(0)
- Zwaluwenonderzoek		(365)
- Broedvogelinventarisatie Waterleidingplas Loenderveen	(400)	
- Roofvogelwerkgroep		(200)
- IJsvogelwerkgroep Gooi en Vechtstreek		(0)
- Werkgroep Nestkasten		(500)
- Werkgroep Eempoldertelling		(0)
- Telpost Corversbos		(0)
- Tuinvogelonderzoek		(200)
- Vogelringstation Het Gooi		(200)
Subgroep Vogelherkenningscursus		(0)
Subgroep Communicatie		11.100
Onttrekking ten laste van het Eigen Vermogen	1.685	
Totalen	16.535	16.535

Het bestuur stelt de ledenvergadering voor om:

- de contributie voor het jaar 2010 vast te stellen als vermeld;
- het tekort ten laste te brengen van het Eigen Vermogen (eerdere positieve resultaten zijn gevoegd bij het eigen vermogen)
- het bestuur evenals in voorgaande jaren te machtigen tot het doen van noodzakelijke maar niet begrote uitgaven, passend binnen het beleid van de Vogelwerkgroep, tot een maximum van 15% per jaar van de begrote contributie.

Programma

De lezingen worden gehouden in de Bethlehemkerk, Loosdrechtseweg 263, 1215 JV Hilversum

2009

Zondag 15 november: Auto dagexcursie naar Friesland o.l.v. Jan Bos. We gaan op zoek naar diverse soorten ganzen, in de Zuidwesthoek van de provincie en midden Friesland. (Kleine Rietgans!). Vertrek om 7.30 uur vanaf het station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw).

Jan Bos, heeft, gelet op zijn leeftijd (79 jaar jong), aangegeven dat dit echt de laatste excursie zal zijn die hij voor de VWG zal leiden!

Donderdag 26 november 20.00 uur: Algemene Ledenvergadering.

Na de pauze zal ons lid **Phil Koken** met zijn prachtige foto's een indruk geven van een pelagische tocht waarin zeevogels en een aantal zeezoogdieren de revue passeren. Hij zal ook praktische tips geven voor als men zelf zo'n tocht wil maken. Dat kan tegenwoordig vrij gemakkelijk.

Zaterdag 12 december: Ochtend fietsexcursie door de Eempolders o.l.v. Antje van Slooten en Hugo Weenen. Vertrek om 10.00 uur vanaf de theetuin van Eemnes.

Woensdag 16 december 20.00 uur: Contactavond broedvogelinventarisaties in Serviceflat

Westerheem, Frederik van Eedenlaan 73, 1215 EM Hilversum, 1^e verdieping. Dirk Prop bespreekt de eerste activiteiten van de werkgroep: de inventarisatie van de Kampen in de Eempolder. Hij demonstreert ook de nieuwe mogelijkheden via de door hem ontwikkelde website broedvogelkartering.nl. Piet Spoorenberg brengt verslag uit van de inventarisatie van de Loenderveensche Plas. Tot slot worden de plannen besproken voor het volgende jaar.

Maandag 28 december: gewijzigd!! Korte ochtend wandelexcursie over de Tafelbergheide, IJzeren Veld en Bikbergen o.l.v. Wouter Rohde. Vertrek om 9.00 uur vanaf het parkeerterrein naast restaurant "De Goede Gooier" aan de Crailose weg in Huizen. Loop de lome kerstdagen er lekker uit met kans op een Klapekster. Einde 12.00 uur.

2010

Zaterdag 9 januari: gewijzigd!! Auto dagexcursie naar Zeeland o.l.v. Wouter Rohde en Hugo Weenen. Vertrek om 7.30 uur vanaf het station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw). Wie wil kan bij de karavaan aansluiten om 9.00 uur bij de buitenhaven van Stellendam. We gaan ruim de tijd nemen voor de Brouwersdam, erwtensoepe eten in de Herenkeet en het plan Tureluur grondig uitkammen met kijker en scoop. Roodkeelduikers, Zwarte Zee-eenden en Kuifduikers zien we zeker, Paarse Strandloper, Smelleken en zeehonden misschien. Als we tijd hebben gaan we terug via Brouwershaven en het Dijkwater. Warm aankleden!

Woensdag 13 januari 19.30 uur: Contactavond nieuwe en geïnteresseerde leden. Op deze boeiende avond zullen alle werkgroepen van de avifauna en alle subgroepen zich presenteren. Speciaal de relatief nieuwe leden en de deelnemers van de vogelherkenningscursus zijn van harte uitgenodigd. Doel van de avond is om u eens persoonlijk kennis te laten maken met het brede scala aan activiteiten van onze werkgroep. En misschien wordt u vervolgens wel enthousiast om aan sommige activiteiten op voor u passende wijze mee te doen. Plaats: recreatiezaal 1^e verdieping Serviceflat Westerheem, Frederik van Eedenlaan 73, 1215 EM Hilversum. In elk geval een gezellige avond om niet te missen.

Donderdag 28 januari, 20.00 uur: Vogelfoto's en lezingen van leden. Verschillende leden tonen hun mooiste vogelfoto's uit binnen en buitenland in korte presentaties. Organisatie: Rien Rense.

Zondag 31 januari: Dagexcursie naar de Oostvaardersplassen o.l.v. Antje van Slooten en Arnold Top. Vertrek om 9.00 uur vanaf station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw).

Woensdag 10 februari 20 uur: Contactavond in Westerheem.

Zaterdag 13 februari: Fietsexcursie Eempolders; wintervogels in de polder. Onder leiding van Piet van Spoorenberg en Hugo Weenen. Een mooie gelegenheid voor degenen die eens lekker 's middags mee op pad willen. In deze tijd zit de polder vol met allerlei wintergasten. Vertrek om 13 uur bij de theetuin Eemnes, Meentweg 131, 3755 PD Eemnes .

Donderdag 25 februari, 20.00 uur: Lezing.

Zondag 28 februari: Ochtendexcursie Landje van Geijssel en Ouderkerkerplas te Amsterdam Zuid-oost o.l.v. Antje van Slooten en Piet Spoorenberg. De Ouderkerkerplas vormt in de winter een vogelrustgebied. Er overwinteren duizenden Smienten. Soms kan er een Amerikaanse Smient worden waargenomen. Daarnaast kunnen Brilduiker, Grote Zaagbek en Nonnetje voorkomen. In het voorjaar ziet men regelmatig Lepelaars, Oeverlopers en Krooneenden. Het landje van Geijssel staat van half februari tot half mei onder water. Veel trekvogels o.a. Grutto's, Wulpen, Scholeksters, Watersnippen en Kemphanen bezoeken het landje om te rusten en te foerageren. Ook kunnen we soms de Pijlstaart en Zomertaling zien. Vertrek om 9.00 uur station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw).

Woensdag 10 maart 20.00 uur: Contactavond in Westerheem.

Zondag 14 maart: Ochtend wandelexcursie heidegebied De Stulp in boswachterij De Vuursche te Lage Vuursche o.l.v. Arnold Top en Rob van Maanen. Al jaren een topper onder de excursies. De Stulp is een heidelandschap met een gevarieerd bos er omheen en heeft een grote variatie aan vogels. Al jaren worden hier Raven, diverse soorten spechten, Roodborsttapuit en de boomleeuwrik gemeld. Vertrek om 8.00 uur vanaf dagrecreatieterrein Drakensteijn in Lage Vuursche.

Donderdag 25 maart 20.00 uur: Algemene Ledenvergadering en na de pauze een lezing of film.

Zaterdag 27 maart: Dagexcursie Sallandse Heuvelrug/ Holterberg op zoek naar **Korhoenders** o.l.v. Erik Hans van Stigt Thans en Frank van de Weijer. In deze periode zijn de wintergasten nog aanwezig en zijn ook veel weidevogels al weer terug in de polder. Er is dus heel veel te zien en te horen. Vertrek om 5.00 uur. Vanaf station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw).

Zondag 28 maart: Openbare fietsexcursie, dus ook voor niet leden van onze vogelwerkgroep, naar de Eempolders o.l.v. Han Westendorp, Piet Spoorenberg en Joke van Velsen. Kennismaking met wintergasten en weidevogels. Vertrek om 13.30 uur vanaf de theetuin Eemnes, Meentweg 131, 3755 PD Eemnes.

Zaterdag 10 april: Ochtend wandelexcursie voor wie een begin wil maken met de herkenning van de zang van bosvogels o.l.v. Wouter Rohde, bijgestaan door Michel Vlaanderen. Vogelen met je oren: wat klinkt als roestige fietspomp of als een wekkertje? En als je tikkende steentjes hoort, klinken ze dan nat of droog? Sta vroeg op en leer de ezelsbruggetjes! Vertrek om 6.30 uur bij de ingang van 'Landgoed Spanderswoud', ingang Noordereinde 's-Graveland, tussen de Grote Klapbrug naar Ankeveen (Herenweg) en Huize Brugchelen. Na het hek doorrijden tot de boerderij rechts en parkeren voor het bord van waarachter alleen wandelen en fietsen

Donderdag 22 april, 20 uur: Lezing.

Zondag 25 april: Ochtend autoexcursie naar moerasgebied Zouweboezem (Purperreiger en Zwarte Stern) en enkele graslanden en grienden in de Vijfheerenlanden o.l.v. Antje van Slooten en Hugo Weenen. Tijdstip vertrek volgt later; vertreklocatie vanaf station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw).

Vrijdag 30 april: Geen zin in Koninginnedag? Maak een avondwandeling naar de Aardjesberg o.l.v. Wouter Rohde, bijgestaan door Michel Vlaanderen. Vertrek om 18.30 uur vanaf parkeerterrein naast

restaurant Robert aan de Bussumergrindweg te Hilversum. Over de natuurbrug gaan we via de Bussumerheide naar de Aardjesberg, om te zien of de Beplijsters er ook dit jaar weer zijn. We hopen ook op Tapuiten, een overvliegende Boomvalk of een Raaf. Rustig wandelen en veel speuren, nu maar hopen op een mooi avondzonnetje..

7, 8 en 9 mei Voorjaarsweekend Drenthe. We verblijven in de groepsaccommodatie “De Hooge Haer” te Lhee (nabij het Nationaal Park Dwingelderveld). *Er is beperkt ruimte, voor ca. 40 deelnemers, dus als je echt meewilt, is snel aanmelden geboden!*

- De kosten bedragen €80,- per persoon.
- Inschrijving dient plaats te vinden vóór 15 maart 2010.
- Inschrijving is definitief als het inschrijvingsformulier ondertekend is ontvangen en het bedrag is overgemaakt op rekening 43.41.08.790 of postrekening 2529179 t.n.v. VWG Het Gooi e.o. te Hilversum onder vermelding van voorjaarsweekend Drenthe.
- Het formulier kunt u rechtstreek downloaden vanaf onze website www.vwggooi.nl onder Programma en voorjaarsweekend Drenthe mei 2010. Lukt u dit niet, dan kunt een formulier opvragen bij Han Westendorp (035-6423268 of h.westendorp@hetnet.nl)
- Inschrijving vindt plaats op basis van volgorde van ontvangst.

1, 2 en 3 oktober Najaarsweekend Ameland. Nadere informatie volgt.

Voorwaarden deelname excursies

Excursies

Een excursie binnen ons werkgebied vertrekt vanaf de plaats cq het natuurgebied waar deze wordt gehouden. De precieze plaats staat in het programma vermeld.

Bij excursies buiten ons werkgebied wordt vertrokken vanaf NS-station Bussum-Zuid (aan de zijde van het Bastion Hotel) tenzij anders vermeld. Er wordt gestreefd naar het gebruik van zo min mogelijk auto's. Leden die niet over een auto beschikken kunnen vanaf dit verzamelpunt meerijden. Het is gebruikelijk dat de autokosten met de eigenaar/berijder worden verrekend. Van deelnemers aan de excursie wordt verwacht dat zij vóór de aangegeven tijd aanwezig te zijn, zodat op tijd vertrokken kan worden.

Weekends en excursies waarvoor betaald moet worden.

Indien betaald moet worden voor een excursie of voor een excursieweekend dienen de deelnamekosten altijd volledig te worden betaald. Bij de aankondiging wordt een datum genoemd waarvóór betaling dient te hebben plaatsgevonden. Deze deadline voor betaling is ongeveer tussen 6 en 8 weken voor het betreffende weekend of excursie. De volgende annuleringsregeling is van toepassing. Bij afmelding tot 4 weken voor het begin van een weekend of excursie waarvoor betaald moet worden, wordt 75% terugbetaald, bij 3 weken 50% en bij 2 weken 25% en bij 1 week 0%.

De in het programma aangekondigde excursies zijn, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld, bedoeld voor leden en huisgenootleden van de vogelwerkgroep. Het meenemen van introducés, ter kennismaking met de activiteiten van de vogelwerkgroep, is alleen toegestaan nadat de coördinator van de subgroep excursies hiervoor toestemming heeft gegeven. U wordt dringend verzocht geen kleine kinderen en geen honden mee te nemen.

De favoriete vogelplek van..... Aline Flemming

Waar?

De Stulp.

Waarom?

Het is een mooi landschappelijk gebied, heuvelachtig met heide- en stuifzand en omringd door loof- en dennebomen. Het lijkt net een duinlandschap, maar dan in het binnenland. De stilte die er hangt maakt het tot een bijzondere plek. Ik voel me daar thuis, zeker in hectische tijden. Je kan er in elk jaargetijde om- en doorheen wandelen en altijd kom je er leuke vogelsoorten tegen. Ik herinner me dat ik op 30 april een keer met de Vogelwerkgroep uit Lesbos terugkwam en thuis zag dat er Beflijsters werden gemeld. Net uit het vliegtuig ging ik dus meteen door naar De Stulp. In de avondzon konden we genieten van de Beflijsters die in een valleitje rondscharrelden.

Onlangs werd er een Morinelplevier gemeld. Een soort die ik tot nu toe slechts één keer had gezien en dat was in Zuid-Zweden. Het was op een zaterdag en met rugzakje en telescoop begaf ik me naar De Stulp. De morinel liet zich goed bekijken,

zocht actief naar voedsel en liet zich ook nog even horen in de lucht. Geregeld laten de Raven zich zien en horen die in de tuinen van Soestdijk wonen. Daarnaast zijn voorkomende soorten Tapuit, Gekraagde Roodstaart, Roodborsttapuit en de Specht. Ook een Goudvink liet zich er eens prachtig bewonderen in het zonnetje. Dan niet te vergeten de roofvogels die in dit gebied verblijven en er overheen vliegen. Iets verderop grenzend aan het heidegebied ligt het Pluismeertje. Dit meertje is niet natuurlijk, maar ooit gegraven en heeft een hoge natuurwaarde. Naast libellen heb ik er ook Geoorde Fuut evenals Dodaars waargenomen. Zowel de opbouw van het landschap als de diversiteit aan vogelsoorten op een relatief klein gebied maakt een bezoek heel aantrekkelijk.

Wanneer?

Eigenlijk kom ik er in alle seizoenen. Een aantal jaar geleden gingen we in de winterperiode naar De Stulp, uiteraard met verrekijker. In Maarssen, waar ik woonde, was het gewoon groen, maar De Stulp was bedekt met sneeuw. Dit gaf een verrassend mooi winterlandschap, gewoon betoverend. Dat staat nog steeds op mijn netvlies. De Klapekster liet zich zien in de toppen van de berkenbomen.

Sinds wanneer kom je er?

Zal zo vanaf 2000 zijn. Toen ben ik begonnen met een vogelcursus in het Gooi. Door deze cursus, die verzorgd werd door bevlogen vogelaars, ga je als groep op stap en leerde je naast de vogelsoorten ook leuke vogelplekken kennen.

Hoe vaak kom je er?

Ik kom er niet met vaste regelmaat, maar wel geregeld. In ieder geval is het er elke keer weer anders.

Alleen of samen?

Hangt er van af maar in dit geval wel vaak samen. Dan ga ik met Hans. Ook hij heeft de kijker bij zich en dan trekken we er gezellig met z'n tweeën op uit.